

KRYŽKELĖ

(Tęsinys. Pradžia – 20 nr.)

Dr. Jonas Jasaitis

Kaip Lietuvoje kuriami įstatymai, teko ne tik matyti, bet ir pačiam šiame procese dalyvauti. Iš pradžių viskas atrodo labai rimtai (žaidimai prasideda vėliau, kai pagrindinis darbas jau būna atliktas). Dažniausia sudaroma specialistų grupė, kuri po gana ilgo ir kruopštaus darbo paruošia būsimo įstatymo arba viso jų rinkinio projektą. Lyginama, kaip šiuo atveju tvarkomasi kitose valstybėse, aiškinamasi, ar įmanoma jų patirtį pritaikyti. Modeliuojama, kokias pasekmes gali sukelti kiekviena naujojo įstatymo norma. Užbaigtas projektas atiduodamas užsakovui – Seimui arba vyriausybei. Bet čia kartais prasideda sveiku protu nebesuvokiama dalykai.

Pateiksiu vieną pavyzdį. Solidi darbo grupė, kuriai vadovavo būsimasis Klaipėdos universiteto rektorius, prof. S. Vaitekūnas, rengė Lietuvos administracinio-teritorinio suskirstymo projektą. Mūsų grupė siekė atsikratyti sovietinės okupacijos metais pristauto adminstracinio suskirstymo ir, atsižvelgiant į pastarųjų metų ūkinius bei socialinius pokyčius, atkurti tokią savivaldos ir apskričių sistemą, kuri atitiktų nepriklausomos valstybės reikmes. Išsiaiškinome, kad prieškario Lietuvoje šis klausimas buvo gana neblogai apgalvotas. Įvertinus dabartinės ūkio struktūros bruožus, pagaliau buvo pateiktas projektas, kuris būtų atvėręs kelią demokratinei savivaldai ir rimtam visų valstybės regionų veiklos derinimui. Bet tuo metu vyriausybei vadovavo "ilgojo stabilizatoriaus" titulą vėliau pelnęs A. Šleževičius.

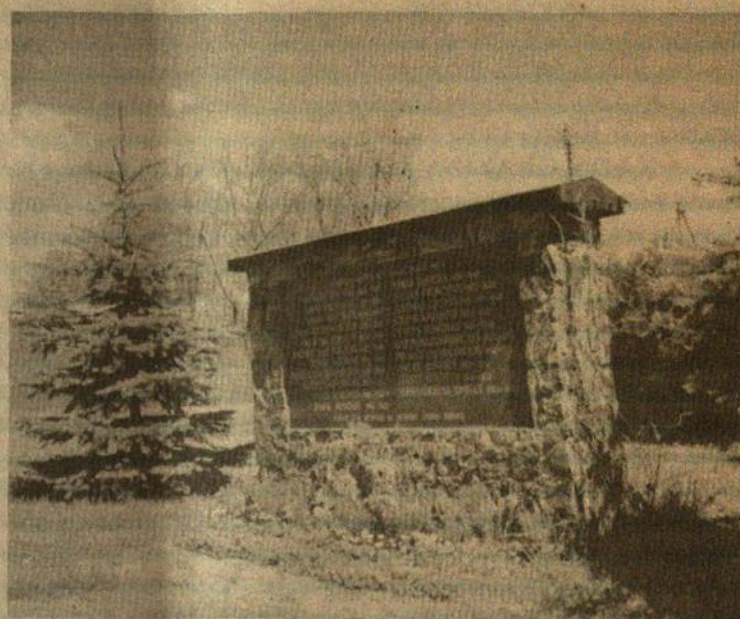
Darbo grupei jau visai baigiant projektą, jis staiga pareiškė, kad bus įsteigta 10 apskričių (kodėl ne 11, ne 9?), o savivalda "kol kas" pavedama dabartiniams rajonams. Netrukus po to mūsų grupei buvo nurodyta tik atitinkamai "sukarpyti" žemėlapi. Visi atlikti darbai, visos tyrimų išvados to politikieriaus ir jo bičiulių nedomino. Iš kažkur staiga atsirado dar keli "alternatyvūs projektai", kol galų gale paaiškėjo, kad jokia savivalda Lietuvoje visai nebus atkuriamas. Dabartiniai rajonai, nors ir vadinami savivaldybėmis, iš tikrųjų yra per dideli ir neatitinka pagrindinių savivaldos reikalavimų. Belieka tik paklausti, kam būtinai norėjosi išsaugoti buvusį okupacinį Lietuvos teritorijos suskirstymą. Tačiau kam reikėtų užduoti šį klausimą? Kas šiandien turėtų į jį atsakyti?

Kai įstatymo projektas po tam tikrų peržiūrų patenka į Seimą, jam tenka laukti savo eilės. Įtraukus projekto svarstymą į darbotvarkę, jo kopijos išdalijamos Seimo nariams. Mūsų skaitytojai gal būtų net neįsivaizduoja, ką tai reiškia praktiškai. Kiekvieną dieną Seimo narys parsineša didžiulius pluoštus popierių. Ir ko tik ten nebūna! Vyriausybės nutarimai ir jų projektai, Prezidento dekretai, įvairiausių visuomeninių organizacijų raštai, savivaldybių, įmonių ir piliečių prašymai, politinių partijų nutarimai, įvykusių posėdžių protokolai ir būsimų posėdžių darbotvarkės, statistinių duomenų rinkiniai, pažymos, dokumentų kopijos ir t.t.

Toje popierių šūsnyje kyšo ir keli vienu metu apta-

riamų įstatymų projektai. Šalia projekto dar pridėdamos Seimo juridinio skyriaus išvados, įvairiausi pasiūlymai, kaip tą projektą tobulinti, kodėl jį reikia patvirtinti arba atmesti. Štai rašo kitas Seimo narys, kad jis siūlo kažkurioje projekto dalyje išbraukti vieną žodį, sakinį arba pastraipą, sukeisti žodžius vietomis, kažką įrašyti papildomai. Tokių pataisų kartais būna net kelios dešimtys. Visa tai, teoriškai žiūrint, reikėtų nuodugniai išnagrinėti, išklausti specialistų vertinimus ir susidaryti pagrįstą savo nuomonę, kuriam teiginiui verta pritarti, o kuriam – ne.

O kas gi yra tas Seimo narys? Gal koks antžmogis, galintis kasdien ypatingai stropiai išanalizuoti kiekvieną gautą raštą? Gal jis turi didelį pulką specialistų - patairėjų ir padėjėjų, kurie jam gali pateikti pagrįstas išvadas? Deja, nei jis pats yra apdovanojamas antgamtiškomis galiomis, nei turi galingą "štabą", kuris pajėgtų viską apdoroti. Tas Seimo narys dažniausia yra tik eilinis, nors gal ir gana darbštus žmogus, turintis tik vienos srities profesinį pasirengimą. Jam kasdien, net jei Seimas neposėdžiauja, dar reikia dalyvauti keliuose pasitarimuose, komitetų ir frakcijų posėdžiuose bei susitikimuose ir juose pareikšti savo nuomonę pačiais įvairiausiais klausimais. Ne vienam iš jų dar reikia pasiruošti pasisakymui spaudoje, per radiją ar televiziją, parašyti būsimos kalbos tekstą arba straipsnį. O juk svarstomų įstatymų projektai apima visokiausias administracinės, ūkinės arba socialinės veiklos sritis. Todėl visai nereikia stebėtis, kad į Seimo posėdį, kuriame

Raudondvario parke (Kauno rajone) įamžinti žuvusiųjų už Lietuvos nepriklausomybę vardai. L. Milčiaus nuotr.

bus balsuojama dėl kelių skirtingų įstatymų, jis ateina jų net neperskaitęs. Geriausiu atveju, jis suspėjo pasižymėti keletą nesenai įvykusiame atitinkamo komiteto arba frakcijos posėdyje išsakyti pasiūlymų arba nurodymų. Kartais spėjo išklausti suinteresuoto tos pačios frakcijos nario išvadas, dalyvavo pasitarime, kuriame aptarta, kaip balsuoti. Jei ir tokių žinių negauta, tada belieka balsuoti taip, kaip balsuoja kiti tos pačios frakcijos nariai.

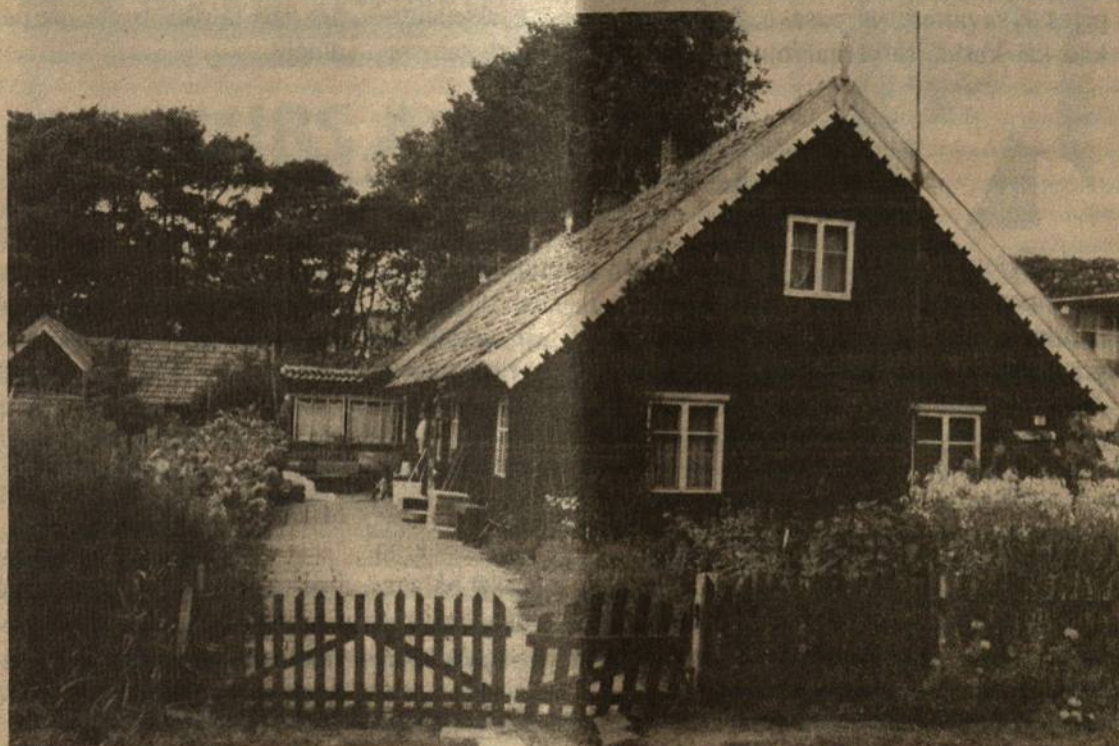
Todėl ar bereikia stebėtis, kad atsirado visas pluoštas įstatymų, kuriuos patys Seimo nariai vėliau pavadino korupciniais? Ką tik priimtą įstatymą jau reikia taisyti, nes paaiškėja visiškai nenumatytos jo pasekmės. Kelis kartus buvo taisomas garsusis vietinių telefono pokalbių apmokestinimo įstatymas. Visai nesenai po spaudos sukulto triukšmo teko atšaukti įstatymą, numatantį atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės už kontrabandinio spirito gabenimą ir laikymą.

Kas sąlygoja tokių klaidų atsiradimą? Ar tik skubėjimas ir neapsižiūrėjimas, ar kažkokios žymiai reikšmingesnės – grupuočių interesai? Kas tokiais atvejais nustato kaltuosius ir patraukia juos atsakomybėn? Tokioje maišatyje kažin ar beįmanoma surasti teisybę... O ir kas turėtų tos teisybės ieškoti, jei, pavyzdžiui, jau atvirai skelbiama, kad net Seimo kontrolierių nutarimų didelė dalis – visai nevykdoma. Metai iš metų neįvykdytų nutarimų vis didėja.

Visai pagrįstai gali kilti klausimai, kaip rasti išeitį iš tokios maišalynės, kaip likviduoti netvarką toje "įstatymų kūryboje", pagaliau, kaip tokios "kūrybos" krūvį sumažinti iki protingos ribos. Atsakymai slypi pačioje juridinių aktų rengimo metodikoje.

Reikia atsisakyti pavienių, tarpusavyje visiškai nesusijusių, labai siauros paskirties įstatymų svarstymo. Nereikia atskirų Alkoholio kontrolės, Vandens, Cukraus ir kitokių įstatymų, kurie tik žemina patį įstatymdavystės procesą. Būtina išnagrinėti, ko Lietuva stokoja atskirose teisės srityse, kurias iki šiol galiojusias teisės normas kiekvienoje srityje reikia keisti. Šį darbą turi atlikti ne pats Seimas, o jo sutelktos specialistų grupės. Jos turi įrodyti, ko dar trūksta, kad būtų sunorminta kiekviena valstybės reguliuojama sritis, kad normaliai galėtų vystytis verslai ir tobulėti socialinė piliečių apsauga. Seimas turi svarstyti įstatymų kompleksus, o ne atskiras jų ištraukas. Tik tada jis galės matyti, kaip veikia visa jų sistema. Visi juridiniai aktai turi būti parašyti tokia aiškia kalba, kad neliktų nė mažiausios galimybės kažkam juos skirtingai aiškinti. Nieko neverti tokie aktai, kuriuose pilna visokių išlygų, išimčių ir prielaidų, kai už tą patį įstatymų pažeidimą galima skirti visiškai skirtingas bausmes.

Didžiausia Lietuvos bėda – vos ne absoliuti nepagarba įstatymui, pradedant sunkvežimio vairuotoju, baigiant ministerijos tarnautoju. Matant šiandienines "įstatymų" džungles, kyla tik viena mintis: kaip juos "apeiti", t.y. kaip jų nevykdyti arba net jais pasinaudojant, pateisinti nusikalstamą veiklą. Tokį požiūrį buvo galima suprasti, kai Lietuvoje veikė okupantų "teisėtvara". Bet niekur neveda nuostata, kad, atseit, reikia laukti, kol pasikeis dvi-trys naujos kartos. Iš blogų sėklų geri daigai neišauga. Serganti visuomenė negali duoti pakankamai sveikų palikuonių. Ją gydyti reikia dabar, o ne laukti, kad gal pati kaip nors išsikaptys.

Nidoje.

Viktora Kučo nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• PAKVIETĖ POPIEŽIŲ APLANKYTI LIETUVĄ.

Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus, gegužės 18 d. Vatikane susitikęs su Popiežiumi Jonu Pauliumi II, pakvietė jį užsukti į Lietuvą kitų metų birželį, kai Šventasis Tėvas lankysis Lenkijoje. "Galėtumėte kelioms valandoms atvykti ir į Lietuvą, kai būsite kaimyninėje Lenkijoje, aplankyti Aušros Vartus", - kvietė Prezidentas Popiežių, o Šventasis Tėvas tuoj pat pridūrė: "Ir Kryžių kalną".

• **KADA GRAŽINS AMBASADŲ PASTATUS?** Lietuvos žmogaus teisių asociacijos atstovai, dalyvavę Paryžiuje vykusiame tarptautiniame žmogaus teisių kongrese, priminė Lietuvos ambasadų Paryžiuje ir Romoje grąžinimo klausimą. Prancūzijos Prezidento patarėjo užsienio politikos klausimais Žano Davido Levito (Jean-David Levitte) susitikime su Lietuvos ambasadore Paryžiuje Asta Skaisgiryte buvo paskelbta, kad Prancūzija pasirengusi finansuoti Rusijos atstovų išsikėlimą iš Baltijos valstybėms priklausančių pastatų Paryžiuje.

Prezidentas Valdas Adamkus mano, kad jo pokalbiai su Italijos pareigūnais "smarkiai pastūmė į priekį" Lietuvos ambasados Romoje grąžinimo klausimą. Apie tai V. Adamkus priminė Italijoje susitikęs su šios šalies prezidentu Oskaru Luidžiu Skalfaru (Oscar Luigi Scalfaro) ir ministru pirmininku Romanu Prodziu (Romano Prodi). 1945 m. rugpjūčio 1 d. Italija pastatą oficialiai perdavė Sovietų Sąjungai "kaip Lietuvos Respublikos teisių perėmėjai".

• **REIKALAUJAMA PERŽIURĖTI SUTARTĮ.** Lietuvos Krikščionių demokratų partija siūlo Tėvynės sąjungai (Lietuvos konservatoriams) peržiūrėti ir atnaujinti valdančiosios koalicijos sutartį. Taip nusprendė gegužės 16 d. Vilniuje posėdžiavusi LKDP taryba. Nutarime pažymima, kad nuo sutarties pasirašymo 1996 metų lapkričio 20 dieną TS (LK) ne kartą pažeidė šią sutartį. Konservatoriai nesitarė su koalicijos partneriais dėl rengiamų Seimo ir Vyriausybės projektų bei sprendimų, iš anksto nesupažindindavo su rengiamais svarbiausių sprendimų projektais, nesidalijo žiniomis apie valstybės reikalus.

• **ĮKLIUVO KAGĖBISTAI.** Gegužės 15-osios vakarą valstybės saugumo departamento pareigūnai Vilniuje sulaikė du buvusius KGB karininkus – Bronių Matimaitį ir Eugenij Alechnovič, norėjusius parduoti Lietuvoje 15 mln. netikrų JAV dolerių. "Snoro" banko apsaugos darbuotojo E. Alechnovič namuose kratą darę Saugumo pareigūnai aptiko slapto pokalbių klausymosi įrangą ir ją naudojantis padarytų įrašų, be to, dešimtys įvairių verslininkų, teisėsaugos pareigūnų dosjė, kuriuose sukaupta daug žinių apie tuos žmones. Vyriausybė žada siūlyti įstatymų pataisas, draudžiančias eiti kai kurias pareigas buvusiems KGB pareigūnams.

• **DRAUDIMAI.** Seimo pirmininko pavaduotojas, Centro sąjungos pirmininkas Romualdas Ozolas kreipėsi į Seimo kontrolierių, prašydamas nustatyti Lietuvos radijo ir televizijos tarybos nutarimo, kuriuo jam "uždrausta reikšti savo mintis", juridinį pagrįstumą. Lietuvos radijo direktorė Laima Grumadienė pranešė, kad jam uždrausta skaityti apžvalgas per radiją. Pareiškime "Dėl politinės cenzūros" Ozolas kategoriškai atmetė šį sprendimą ir reikalauja atkurti jo turėtą savaitinę šešių minučių trukmės laidą: "Žinojau, kad apžvalgos nėra mielos konservatorių aplinkai, tačiau nemaniau, kad jos bus uždraustos."

• **APKLAUSTI SEIMO NARIAI.** Generalinės prokuratūros tardytojai apklausė Seimo narius – Stanislovą Buškevičių ir Kazį Bobelį – Laimos Andrikienės prašymu iškeltaje baudžiamojoje byloje. "Buvo įvairiausių klausimų, tačiau daugiausia domėtasi, iš kur gavome KGB bylą.", - po apklausos sakė S. Buškevičius. Jis pažymėjo: "Netikiu, kad ši byla bus ištirta. Dėl šios bylos buvo prievarta atvestas į prokuratūrą ir apklaustas Lietuvos Laisvės lygos vadovas, buvęs politkalinys Antanas Terleckas."

• **ATSISTATYDINIMAI IR PASKYRIMAI.** Iš Valsybės saugumo departamento generalinio direktoriaus pareigų atsistatydinus Jurgiui Jurgeliui, Prezidentas V. Adamkus pasirašė dekretą, naujuoju Saugumo vadovu pasiūlydamas Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininką, Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininko pavaduotoją Mečį Laurinkų. 36 metų literatūrologas Darius Kuolys tapo Prezidento patarėju. Jis bus atsakingas už kultūros, švietimo, mokslo ir dalį socialinių klausimų. Atsistatydino Vidaus reikalų ministras V. Žiemelis. Švietimo ir mokslo ministru tapo poetas, statybininko profesiją turintis Kornelijus Platelis.

• **TRAGEDIJOS 50-METIS.** Didžiausias Lietuvos istorijoje gyventojų trėmimas įvykdytas prieš 50 metų - 1948 m. gegužės 22-23 d. Operacijos, kurios pavadinimas "Vesna" (pavasaris - rus.) metu buvo tremiama iš visų 37 apskričių ir 5 respublikinio pavaldumo miestų. (Pagal Eltos pranešimus)

Iš visur – apie viską

Algirdas Pužauskas

Gegužės 11 d. Indijos vyriausybė paskelbė, kad ji atliks tris požeminius savo gamybos termobranduolinių užtaisų bandymus. Tarp jų buvo ir vandenilinė bomba. Tai pirmieji Indijos atominių ginklų bandymai po 1974 metų. Šie sprogdinimai vyko dykumoje už 330 mylių į pietvakarius nuo Indijos sostinės Delio. Indijos premjero patarėjas paaiškino spaudai, kad bandymai įrodė, jog Indija sugeba panaudoti branduolinę energiją ne tik taikiniams uždaviniais, bet reikalui esant, ir gynybai. Prieš savaitę naujasis gynybos ministras George Fernandes šalia seno Indijos priešo Pakistano, kuris neseniai išbandė savo gamybos tolinojo veikimo raketą, paminėjo ir Kiniją. Ši Indijos kaimynė taip pat kelia jai nemažą grėsmę.

Prezidentas B. Clinton išakė sustabdyti visokią Indijai teikiamą paramą, uždraudė parduoti jai elektroninius įrenginius ir aparatūrą, kuri gali būti panaudojama ginklavinimui reikalingiems. Pasakęs, kad Indija "padarė baisią klaidą", prezidentas B. Clinton išakė vykdyti ekonomines sankcijas. Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius Mike McCurry paaiškino, kad tarptautinė bendruomenė bando visai nutraukti branduolinių ginklų gamybą ir sustabdyti jų bandymus. Todėl pasaulio viešoji nuomonė Indiją pasmerkianti.

Apie tokius Amerikos veiksmus atsiliepė Indijos premjeras Atal Bihar Vajpaj, pradėjęs eiti šias pareigas prieš 7 savaites. Jis pasakė, kad kai kurios šalys galvoja

NAUJA ATOMINĖ GALYBĖ

tik apie savo saugumą ir mano, kad tik jos gali atominę techniką ginti savo sienas, o kitos šalys to negalinčios daryti. "Mes tai atmetam!" – pasakė vyriausybės vadovas. Negana to, Indija gegužės 13 d., jau išgirdusi apie Amerikos, Japonijos, Vokietijos ir kitų šalių grąsinimus, vėl po žeme – Rajasthan provincijoje, apie 70 mylių nuo Pakistano sienos susprogdino dar du užtaisus. Pakistano valdžia piktai pasmerkė šiuos ginklų bandymus ir paragino pasaulio šalis apkaltinti Indiją, kuri, atseit, stumte stumia Pakistaną į ginklavinimosi varžbas.

JAV vyriausybė pasiuntė į Pakistaną delegaciją, kurios uždavinys įtikinti vyriausybę neskubėti su ginklų bandymais. Neabejojama, kad ir Pakistanas jau turi savo gamybos atominių ginklų. Jis nėra pasirašęs tarptautinės sutarties, kaip ir Indija. Jam irgi rūpi politiniais tikslais parodyti, kad ir jis yra "atominė galybė".

Tokios galybės Jungtinėse Tautose yra pastovios Saugumo Tarybos narės: JAV, Rusija, Kinija, Britanija ir Prancūzija. Indijos tautinė partija jau seniai priekaištuoja, kodėl tokia "mažytė" Prancūzija arba Britanija turi garbingą "pastoviosios narės" vietą, o Indija, kuri yra demokratinė ir greitai turės milijardą gyventojų, vis dar nešioja menkai "išsvystančios ar trečiojo pasaulio" šalies etiketę. Nepalyginamai mažesnis yra Izraelis, kuris, kaip niekas neabejoja, irgi yra atominė galybė, turinti gal apie 100 branduolinių bombų.

Indijos bombų bandymai labai pakėlė miestų gyventojų nuotaiką ir tikriausia sustiprino vyriausybės padėtį. Jų nuotaika gali pasikeisti tada, kai pradės veikti tarptau-

tinės sankcijos. Tarptautinis valiutos fondas, Pasaulio bankas, Tarptautinis vystymo ir plėtros bankas, Eksperto – importo bankas ir daugelio šalių bankų yra jau pažadėję Indijai lėšų įvairiems uždaviniams spręsti. Privatūs investuotojai yra gavę dideles sumas pinigų iš apdraudų verslo bendrovių. Amerikos vyriausybė ekonomines sankcijas privalo paskelbti pagal 1994 m. sutartį dėl branduolinių ginklų neplatavimo, kuri pasirašė 149 valstybės. Sankcijas gali atšaukti tik JAV Kongresas. Indijos spauda ramina žmones, kad tos sankcijos daug žalos nepadarys. Prekyba tarp JAV ir Indijos siekia vos 10 milijardų dolerių. Rusija irgi pasmerkė pastaruosius Indijos požeminius sprogdinimus, tačiau jokių sankcijų nepaskelbė. Kitų šalių šalpa buvo gana menka: Japonijos – 30 mln. dol.; Danijos – 28 mln. ir pan. Japonijos parama daugiausia apsiribojo paskolomis, kurios buvo teikiamos už nedideles palūkanas.

JAV Kongrese šie Indijos sprogdinimai sukėlė pasipiktinimą dar ir dėl to, kad JAV žvalgybos organizacija su visa savo elektronine technika, palydovais ir žvalgybininkais nesugebėjo sužinoti apie bandymų ruošimą ir iš anksto įspėti vyriausybę. Kai vyriausybė kreipėsi į žvalgybos vadovus, norėdama gauti išsamesnių žinių, paaiškėjo, kad tolimosios Šveicarijos žemės drebėjimų stebėtojai daugiau žinojo apie Indijos sprogdinimus, negu JAV žvalgyba. JAV Senate jau buvo pasiūlymų tęsti prieš kurį laiką nutrauktą priešraketinės gynybos programą, nes branduolinių ginklų grėsmė ne sumažėjo, kaip buvo įrodinėjama, bet liko ta pati, o gal net padidėjo.

Keliais sakiniiais

• Indonezijos riaušės privertė prezidentą Suharto nutraukti viešnagę Egipte ir grįžti namo. Amerikos ambasadą sostinėje saugo šarvuotieji. Valstybės departamentas patarė amerikiečiams, kurių čia yra maždaug 11 tūkst., skubiai išvažiuoti iš Indonezijos. Džakartoje bijoma, kad jaunieji riaušininkai ir jų malšinti atsiųsti jauni kareivėliai daug kur gražiai sutaria. Studentai kareivių nepuola, kaip

puldinėjo policija. Sugrįžęs Suharto sumažino skysto kuro kainas. (Žinių agentūros pranešė, kad gegužės 20 d. Suharto atsistatydino iš prezidento pareigų. – red.)

• Filipinų prezidento rinkimuose balsų skaičiumi pirmauja 61 metų amžiaus kino aktorius, gavęs 388 balsus. Jis prisipažino rinkėjams, kad jaunystėje mėgo išgerti, svetimotieriauti ir lošti kortomis. Šią kandidatūrą pasmerkė ka-

talikų Bažnyčios vadovai, tačiau jo stipriausias konkurentas tesurinko 14 % balsų.

• Po ilgos sausros Meksikoje kilo daug gaisrų. Vėjo nešami jų dūmai pasiekė net JAV teritoriją, užteršė orą Miami ir Houston miestuose.

• Jungtinių Tautų pasaulinei sveikatos organizacijai nuo liepos 21 d. pradės vadovauti medicinos gydytoja, buvusi Norvegijos premjerė (Nukelta į 3 psl.)

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. – Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams – \$35.00, pusei metų – \$20.00, pirmą klase – \$58• Oro paštu į užsienį metams – \$110.00. • Atskiro numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redaktoriaus skiltis

KAM JIE ATSTOVAUJA?

Neseniai iš Lietuvos sugrįžusi JAV Lietuvių bendruomenės ir Lietuvos Seimo komisijos narė, žinoma visuomenininkė atvežė dar nematytą spaudos "produktą" – rusų kalba leidžiamą žurnalą "Lechaim". Kaip galima spręsti iš jo turinio, šis leidinys skirtas rusiškai kalbantiems žydams. Jo redakcijos adresas: 103055, Maskva, 2-asis Vyšeslavlec skersgatvis, 5 a. Vyriausias redaktorius – Boruch Gorin. Šis žurnalas, kaip rodo jo registracijos numeriai, Rusijos Federacijoje leidžiamas nuo 1992 metų. Antrasis šių metų (vasario-kovo) numeris atspausdintas Švedijoje. Iš tikrųjų spausdinimo kokybė – nepriekaištinga: aiškūs šriftai, ryškios nuotraukų spalvos. Tačiau turinys priverčia ne tik nustebti. Vartai tuos puošnius puspius ir klausiti savęs: "Ką atstovauja jo leidėjai?" Tik jau ne žydų tautą, ne visur išsišklaidžiusius jos narius.

Viršelyje įdomaus pastato su šešiakampe žvaigžde ant stogo nuotrauka. Paaiškėja, kad tai nauja sinagoga, pastatyta Sibire. Maldos namai. Bet kodėl užrašas virš šios nuotraukos skamba lyg ištrauka iš bolševikinių laikų karinės rašlivos: "Sibiro sinagogų pulką papildė..." Lyg būtų kalbama ne apie susikaupimo, susimastymo, atgailos ir nuoširdaus noro tobulėti vietą, kaip esame įpratę vertinti šventovę. Lyg būtų džiūgaujama, kad "papildymas atvyko" į kažkokį karo pulką. O jei taip, tai su kuo ruošiamasi kariauti ir prieš ką? Kodėl reikia kariauti pasaulyje, kurio visos šviesiosios jėgos siekia, kad karai niekur nebekiltų, kad visi nesutarimai būtų išspręsti priederybų stalo, kad kiekviena tauta būtų visam laikui apsaugota nuo baisių, kurias šio, jau besibaigiančio šimtmečio viduryje sukėlė nusi-kaltėliška ideologija – fašizmas ir dar baisesnis jo sėbras – stalinizmas.

Vis kartojami apvalūs

skaičiai, kiek žydų buvo nukankinta nacių lageriuose. O kiek jų ir kitų tautų žmonių nužudė stalininės gaujos? Kiek iki šiol kasdien tebežūsta nuo jų pasekėjų rankų? Juk baisiosios praeities pamokos primygtinai rodo, kad jų išvengti galima tik tada, kai bus suvokta: kiekviena tauta yra lygiateisė, nė vienai iš jų Dievas nepavedė būti kitų tautų valdytoja. Neturi teisės egzistuoti jokia ideologija, kuri melu ir demagogija bando apkaltinti kitą tautą. Juo labiau neįmanoma pateisinti tokios ideologijos, kuri puola tautą, tik visai neseniai nusi-metusių kruvinos spaudos pančius, bet dar nespėjusių įveikti okupacijos, sužlugdžiusios jos ūkį, padarinių. Neturi teisės egzistuoti ideologija, skleidžianti neapykantą iš vergijos ištrūkusioms tautoms ir platinanti klidesius apie tos vergovinės imperijos atkūrimą.

Ramioje, kultūringoje aplinkoje gyvenantys žmonės tikriausia net neįtaria, kad mūsų dienomis kas nors dar galėtų tikėtis atkurti stalininę imperiją. Jai žlugus, turėjo išnykti ir melu persisunkusios tokios ideologijos platinimo agentūros. Deja, pasirodo jos tebeveikia. Vargu ar reikia aiškinti, ką reiškia santrumpa "TASS"? Kiekvienas, bent kiek atidžiau sekęs spaudą, žino, kad tos agentūros nebeturėtų būti, nes ji tarnavo jau senokai nebeegzistuojančiai sovietų imperijai. Pasirodo, ji tebėra ir taškosi tais pačiais purvino melo ir šmeižto purslais.

Tariamai lyg tai rusakalbiams žydams skirtame žurnaliukštyje to "TASSo" atstovas Anatolij Jurkin išspausdino juodžiausia KGB terminologija persunktą rašlįavą apie Lietuvos Prezidentą V. Adamkų. Jis bando apšmeižti ne tik Prezidentą, bet ir Lietuvą, Latviją, Estiją. O gal jau seniai laikas pareikalauti, kad šmeižikai atsidurtų teisiamųjų suole? Kartu su jų šiandieniais užsakovais.

Juozas Žygas

Pirmajam pasauliniam karui pasibaigus ir Rusijoje kylant komunizmui, pokarinėje Europoje žandaro pareigas ėjo Prancūzija. Ji numatė Lenkijai rolę – sulaikyti komunizmo potvynį. Todėl rėmė ją diplomatiniais keliais, ekonomiškai ir net ginklais.

Lenkai romantizmo laikais iškeldavo praeities (Rzeczpospolitos) didybę. Jų manymu, Lietuva neišvengiamai turėjo būti Lenkijos dalimi. Tas lenkų svajones pasiryžo įgyvendinti iš žemaičių bajorų kilęs J. Pilsudskis. Jis svajojo ginklu atkurti Rzeczpospolitą. Siekdami savo tikslų, lenkai net Kijevą pasiekė, bet buvo nuo jo atblokti. Bet Lietuva jiems dar labiau rūpėjo, kadangi visa Lenkijos istorijos didybė buvo neatskiriama susieta su Lietuva. Nors J. Pilsudskiui nepavyko pilnai įgyvendinti savo svajonių, bet jis atplėšė beveik trečdalį lietuvių žemių.

Nors tą kartą ir nepavyko Lietuvos praryti, bet tai nereiškia, kad apie tuos planus Lenkija užmiršo. Apie 40% atsikūrusios Lenkijos teritorijos sudarė nelenkiškos žemės. 1939 m. vieną trečdalį Lenkijos teritorijos sudarė buvusios Vokietijos žemės. Apie 30,000 kv. km buvo atplėšta nuo Lietuvos. Lenkija taip pat valdė nemažus plotus gudų ir ukrainiečių žemių.

NEREIKIA IŠRADINĖTI TO, KAS JAU YRA

1939 m. Lenkija turėjo 35,339,000 gyventojų. Iš jų 21 mln. sudarė lenkai arba sulenkėję kitataučiai (žr. Lietuvių enciklopedijos XIV t., 392 psl.). Kitas tautybes lenkai spaudė ir persekiojo. Todėl tarpukario laikais ji buvo žinoma, kaip tautų kalėjimas.

Dideli lenkinimo politikos talkininkai buvo lenkų kunigai ir vyskupai. Vysk. R. Jalbzykowski, kurį, deja, į Seinus pakvietė vyskupas A. Baranauskas, pirmiausia sulenkino Seinų kunigų seminariją, o paskui ir visus lietuviškus Seinus. Lenkinimo politiką vykdydamas, jis krikščioniškos meilės nerodė. 1938 m. R. Jalbzykowski buvo apdovanotas aukščiausiu ordinu. Tuometinė Lenkijos spauda rašė: "Jo veikla Seinuose atstojo dvi kariuomenės divizijas".

Tie, kurie su lenkais pasitarimus veda, turėtų būti su pietryčių Lietuvos istorija susipažinę. Dabar lenkai labai įkyriai veda kovą dėl jų pavardžių rašybos. Pažiūrėkime, kaip jie tą reikalą tvarkė. Zigmas Zinkevičius knygoje "Rytų Lietuva praeityje ir dabar" rašė: "Lietuvių kalba Vilniuje patyrė stiprią lenkų kalbos įtaką. Pakito ne tik pati kalba, bet ir žmonių vardynas. Oficialiai turėjo būti vartojamos sulenkintos lietuvių pavardžių formos. Tik tokias leido kunigams rašyti gimimo metrikuose. 1937 m. Švenčionių policijos valdyboje buvo tardomi klebonas D. Gailiušas, vargonininkas

Mikutskis ir pilietis V. Maminskas už tai, kad pastarojo sūnų metrikuose įrašė Algimantas Michal Maminskas. Privertė įrašą pakeisti į Ol-gimont-Michal Maminski. Kovotojas už lietuviybę kunigas K. Čibiras buvo nubautas 300 zlotų bauda už tai, kad pasirašė Čibiras, o ne Czybir". Taigi labai aišku, kodėl profesorius nebuvo "tinkamas" toliau būti Švietimo ministru. Dabar, kuomet "diplomatai", kaip kokie kumčiai, kepures nusiėmę stovi, toks ministras jiems – lyg kaulas gerklėje.

Pažiūrėkime, kaip tariamieji "diplomatai" dabar į tuos lenkų išpuolius ir reikalavimus atsako. Lenkija reikalauja, kad Lietuvoje lenkų pavardės ir vardai būtų rašomi ne tik lenkiška forma, bet ir lenkiškais rašmenimis. Lietuvos administracinės įstaigos reikėtų aprūpinti rašomosios mašinėlėmis, o vėliau – kompiuterių programomis su lenkiškais ženklais. Atrodo, kad Lietuva vis tik ryšis tokiame žingsniui ir nemažoms išlaidoms iš vargano valstybės biudžeto. Tuo tarpu Lenkijos lietuviai negali net svajoti apie jų pavardžių rašymą lietuviškomis raidėmis. Nėra net "teisinio pagrindo" atlietuvinti jų sulenkintas pavardes (žr. "Draugas", 1998 m. gegužės 8).

Pavojingiausi yra namų priešai! Kam reikia įstatymus išradinėti? Užtenka tik esamus lenkiškus nurašinėti!

Iš visur – apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

Gro Harlem Brundtland. Ji perima šias pareigas iš 10 metų vadovavusio Hiroshi Nakajima.

• Prezidentas Bill Clinton Berlyne dalyvavo komunistų valdžios vykdytos Vakarų Berlyno blokados 50-mečio minėjime. Po to jis išskubėjo į Londoną dalyvauti G-8 grupės – "didžiųjų" pramoninių šalių vadovų pasitarime. Berlyne populiariausias amerikietis buvo 77 metų amžiaus pulkininkas Gail Halvorsen, kurį Berlyno vaikai buvo praminę "saldainių bombarduotoju". Per Berlyno blokadą jo lėktuvas išmėtė virš miesto su mažais parašiutėliais 23 tonas saldainių, šokolado ir kramtomos gumos. Kiti lėktuvai vežė akmens anglių, maistą ir kt.

• Vakarų Krante ir Gazoje palestiniečiai piktomis demonstracijomis paminėjo Izraelio įsteigimo 50-metį. Pen-

ki palestiniečiai žuvo, 200 sužeista. 20 Izraelio kareivių ir du civiliai sužeisti.

• Irano atsiųsti į Libaną Hezbollah grupuotės vadai paskelbė, kad jie pasirengę kalbėtis su Amerikos atstovais. Ši organizacija ne tik puldinėja Izraelio teritoriją, bet daug dirba libaniečių švietimo, šalpos, sveikatos apsaugos srityse. Valstybės departamentas vos prieš mėnesį paskelbė, kad ta grupė – teroristai.

• Airijos Respublikos Armijos politinių veikėjų suvažiavimas patvirtino susitarimą su protestantais ir Britanijos bei Airijos vyriausybėmis dirbti bendroje asamblėjoje, jei ją patvirtins abiejų Airijų referendumas.

• Vengrijoje perrinkta valdančios socialistų partijos vyriausybė.

• Tailande šiuo metu prieglobstį rado apie 87,000 kambodžiečių. Jie gyvena pasienio stovyklose.

• Jeruzalėje rastas peiliu subadytas negyvas palestinietis. Tai jau šeštas toks atvejis šiais metais. Policijos vadovai mano, kad tai vieno esąs žmogžudžio žydo darbas. Žudynės vyksta ortodoksų žydų rajone. Visi žuvusieji buvo atsitiktiniai praeiviai.

• Tabako gaminių reklama jau uždrausta Suomijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Portugalijoje ir Švedijoje. Už ketverių metų rūkalų reklama bus uždrausta visose 15-oje Europos Sąjungos valstybių.

• Buvęs Izraelio gynybos ministras, gen. Ariel Sharon atsisakė važiuoti su premjeru į Vašingtoną derėtis dėl palestiniečiams siūlomo 13% žemės ploto. Jis siūlo ne daugiau kaip 9% Vakarų kranto.

PARTIZANO UŽRAŠAI

(Tęsinys. Pradžia – 19 nr.)

Dar prisiminiau, ką kalbėdavo Jono mama, kai jis retkarčiais užsukdavo į namus. Ji sakydavo: "Vaikeliai, gal jūs ir sulauksit laisvės, o manęs gal jau ir nebus, bet žinokit viena, prisiminkit mano žodžius. Dabar kovojate, žūstate vienas po kito už Tėvynės laisvę. Bet, jei likimas lems ir liksit kuris gyvas, o Lietuva bus laisva, tada jūs būsit nereikalingi. Bus kam tvarkyti Lietuvą be jūsų".

Kokie pranašingi senos kaimo moterėlės žodžiai! Kas iš partizanų girdėjo tuos žodžius, beveik visi žuvo. O vienas kitas iš tų, kurie liko gyvi ir sulaukė laisvės, su didžiausia nuoskauda širdyje laukia mirties, nieko konkretaus negalėdami padaryti Lietuvai. Nes tikrai "dabar yra kam ją tvarkyti". Tik labai skaudu, kad taip "tvarkant", mūsų brangi Tėvynė gali prazūti.

KALĖDŲ NAKTIS

1945 m. gruodžio 24 d. – Kūčių dienos rytas. Nešu iš klotimo į tvartą kratinį karvutei. Staiga išgirstu Virbaliūnų kaimo pusėje šaudymą. Pagalvojau: tur būt miškiniai susitiko su sribais. Šūviai pokario metais kaimuose buvo ne naujiena. Jau buvome pripratę. Tad perdaug nė nesi-jaudinu. Tik manau: "Jei susišaudė, kad tik nežūtų partizanai..."

Pasišėręs gyvulius, ateinu į gryčią, o mama ir sako: "Nueik į Kulautuvą, į krautuvę, parnešk silkių Kūčioms". Pasitvarkęs namie, išeinu. O galvoje vis mintis: "Kas ten šaudė?" Nueinu į Kulautuvą, o žmonės jau šneka: "Virbaliūnuose, Petrausko klotime, čekistai su sribais užklupo miškinius. Keletas žuvo. Vieną paėmė gyvą."

Ot, tada tai tikrai labai susijaudinau. Pasidarė neramu, suskaudo širdį. Ką nušovė, ką paėmė gyvą? Negi bėgsi pažiūrėti, kas paguldymas Raudondvaryje prie sribyno? O gal Vilkiyoje, kas žino... Beliko laukti.

Kazimieras Sutkus

Neramus sulaukiau Kūčių vakarienės. Neskanūs buvo ir valgiai. Kodėl žmonės negali ramiai gyventi, su džiaugsmu švęsti tokią brangią Kūdikėlio Jėzaus gimimo dieną?

Pirmą Kalėdų dieną atėjo pas mane pusbrolis Antanas Sutkus (jau miręs, amžiną jam atilsį) ir sako: "Kaziuk, pasiruošk, šiandakt turime atlikti darbą". Klausiu jo, "Kokį darbą ir kaip pasiruošti?" O jis man: "Sužinosi, kai dirbsi. Pasiimk kastuvą ir vakare ateik pas mane. Žiūrėk, kad niekas nematytų ir nežinotų".

Kaip ir buvo sakyta, pasiemiau kastuvą ir sutemus išėjau iš namų pas Antaną. "Žinai, Kaziuk, – sako jis, – nušovė Joną Prokupą. Jonas Raščikas sunkiai sužeistas susisprogdino granata, o Bulotą paėmė gyvą."

Visi šitie vyrai buvo iš Virbaliūnų kaimo. Seniūnas Tomas iš Tirkšlių kaimo spėjo pabėgti. Kurie traukėsi link miško, visi žuvo: ten buvo sutelktos didžiausios priešų jėgos. O Tomas bėgo į laukus ir, apsukęs lanku, į mišką įbėgo toliau nuo tos vietos.

"Eisim palaidoti Raščiką Virbaliūnų kapinėse, – sako Antanas. – Jo neėmė, nes tik gabaliukai išdraskyti guli Kavaliausko griovyje. Reikia juos surinkti ir palaidoti".

Suėjom keturiese: pusbrolis Antanas, Vytas Raudžius, susisprogdinusio Jono Raščiko brolis Juozas ir aš. Juozas su Vytu nuėjo surinkti išdrabstytus brolio kūno gabalėlius. Juos sudėję į karstą, kurį tur būt sukalė dieną, pažadėjo atnešti į kapines (maždaug už vieno kilometro). O mudu su Antanu nuėjome į kastakūną. Darbavomės pasikeisdami: vienas kasė, o kitas dairėmės ir klausėmės, kad netikėtai kas neužkluptų.

Koks tai baisumas, kada reikia laidoti draugą ir brolių paslapčiomis, lyg darytume blogą darbą, lyg būtume kokie vagys! Ar beįmanoma su-

prasti kad ir sveikiausiam protui?

Jau duobė beveik iškas-ta, jau draugai tuoj turi atnešti karstą. Nuo Mozūriškių pusės išgirdom duslų sunkvežimio burzgimą. Netrukus pamatėm, kad vieškelio kažkas atvažiuoja link kapinių. O kapinės nuo vieškelio – maždaug už 30-40 metrų. Galvojau, ką daryti? Nutarėm, kad geriausia nesijudinti iš vietos, nes gali tuoj pribūti draugai su karstu. O eidami jų pasitikti ir atsitraukdami toliau nuo vieškelio, galim prasi-lenkti, nes naktis – tamsi. Sugulėme toliau nuo duobės ir išpiginę akis į kelią, kvapą užgniaužę, laukiame, kas pravažiuos. Kas gi tokiu laiku važiuos, jei ne čekistai į pasalą.

Mūsų laimė – pravažia-vo pro šalį. Maždaug už pusės kilometro, prie Mačiulio sodo ir sustojo. Čia pat ir draugai su karstu pasirodė. Greitai, kiek tik turėjom mik-lumo, vieni su kastuvais, kiti net su rankom užžėrėm duobę ir kuo greičiausiai pasiša-linom.

Dažniausiai čekistai pasalas išdėstydamo prie kapinių, prie didesnių sodų, kelių sankryžose arba prie krūmelių. Šį kartą sustojo prie Mačiulių. Ten – kelio posūkis ir sankryža, didelis sodas. Bet jie gali ateiti ir prie kapinių.

Jau ramesni sugrįžom į Raščiko namus. Prisidėjo ir Juozo namiškiai. Sugiedojom viską taip, kaip priklausom laidotuvėse. Mat Raudžius buvo, nors dar jaunas, bet giesmininkas. Aš irgi turėjau tam patraukimą. Mano amžiną atilsį tėvukas irgi buvo laidotuvų giesmininkas.

Taip ir praėjo pirmoji 1945 metų Kalėdų naktis. Ryte išsiskirstėm, kas sau, švęsti toliau. Tik tas šventimas buvo labai liūdnas. Tie vyrai, kurie žuvo, tikriausiai irgi buvo sugrįžę iš miško, tikėdamiesi kartu su namiškiais pavalgyti Kūčių vakarienę. Deja, kitaip buvo lemta. Mūsų visų likimai yra žinomi tik pačiam Dievui.

PASAULIS IR LIETUVA

* **IMPERIJOS POLITIKA NESIKEIČIA.** Paryžiuje viešintis Rusijos Federacijos Tarybos pirmininkas Jegor Stroj-jev žurnalistams pareiškė, kad joks Rusijos politikas negali pritarti NATO plėtimui, nes tai reikštų jo karjeros pabaigą. Pasak J. Strojjevo, rusai tiesiog genetiškai negali pakęsti min-ties apie NATO artėjimą prie Rusijos sienų. Federacijos Tary-bos pirmininkas sakė, kad NATO turėtų iš karinės organizaci-jos virsti politinė, turėtų išaugti ESBO vaidmuo. J. Strojjevo aiškino, kad Prancūzijos Senatas remia rusakalbių teisių gy-nimą Latvijoje, Estijoje ir kitose šalyse. Rusijos atstovas taip pat pranešė, kad ir jo vadovaujama delegacija išreiškė paramą frankofonų teisėms Kvebeke. (ITAR-TASS)

* **EUROPOS SAJUNGA.** Vokietijos užsienio reikalų ministras Klaus Kinkel Bonoje paragino "nevilkinti Vidurio ir Rytų Europos šalių priėmimo į Europos Sąjungą". Jo ištikini-mu, delsimas ar net atsisakymas priimti į ES Rytų Europos ša-lis labai pakenktų Europos valstybių bendrijos prestižui ir re-putacijai. Pasak jo, 40 metų Vakarai ragino Rytų kaimynus griauti komunistinį režimą ir įeiti į Vakarų demokratijų sąjun-gą. Dabar buvusios socialistinės stovyklos valstybių prisijun-gimas prie ES yra ne tik būsimos Europos santvarkos proble-ma, bet ir Vakarų politinės moralės ir net ekonominio klestėji-mo klausimas. (ITAR - TASS)

* **KELIONĖS.** Prieš kelias dienas grįžęs iš Lenkijos, Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis su žmona – ponia Gražina Ručyte-Landsbergiene išvyko į Londoną. Nu-matyti jo susitikimai su Didžiosios Britanijos Užsienio reika-lų ministerijos atstovu Lordų rūmuose, ministru su specialiais įgaliojimais Didžiosios Britanijos pirmininkavimui Europos Sąjungoje. Parlamente V.Landsbergis bendraus su Parlamento Bendruomenių rūmų pirmininke Betty Boothroyd. Menų salo-ne pristatys kompaktinį diską, kuriame įrašyti V. Landsbergio atliekami M.K.Čiurlionio fortepijoniniai kūriniai.

* **VĖL BRĖŽIA "RAUDONAS LINIJAS".** Rusijos prezidentas Boris Jelcin, išvykdamas į "aštuoniukės" vadovų susitikimą Birmingeme, atsakė į D. Britanijos laikraščio "Guardian" klausimus. Žurnalistui paklausus, kokius žings-nius žengs Rusija, jeigu į NATO bus pakviestos Ukraina ir Baltijos valstybės, B. Jelcin pasakė, kad Rusijos požiūriu eg-zistuoja "raudona" linija, kurios NATO plėtimas neturėtų per-žengti. Priešingu atveju, pasak Rusijos prezidento, pastovu-mas Europoje gali "neišlaikyti įtampos". (ITAR-TASS)

* **FINANSŲ KRIZĖ RUSIJOJE.** Rusijos finansų rin-koje gilėja krizė, kurią rodo staigus kainų kritimas vyriausy-bės obligacijų ir bendrovių akcijų rinkose bei smarkiai išau-gusi laisvai konvertuojamos valiutos paklausa tarpbankinėje rinkoje, pakėlusį JAV dolerio vertę iki maksimaliai leistinos kainos. Šalies ekonomikos nuostolius dėl kainų kritimo akcijų rinkoje Rusijos vyriausybė vertina apytiksliai 13-14 mlrd. do-lerių. (BNS- INTERFAX)

* **BŪSIMOS DERYBOS.** Į Birmingemą atvykęs Rusi-jos prezidentas Boris Jelcin, žurnalistų paklaustas apie Rusi-jos santykius su Baltijos valstybėmis, pareiškė, kad ši proble-ma yra laipsniškai sprendžiama. Jis pripažino, kad sunkiau klostosi santykiai su Estija, tačiau pažadėjo "ir šią problemą iš-spręsti". Birmingeme B. Jelcin teigė, jog jis pasiruošęs susi-tikti su Latvijos prezidentu Gunčiu Ulmaniu ir bandyti iš-spręsti ginčą dėl rusakalbių padėties joje. Atvykęs į G8 susiti-kimą, Jelcin sakė, jog jis su džiaugsmu sutiko Ulmanio pasiū-lymą vesti derybas. Jis, be to teigiamai įvertino Rygos ketini-mus palengvinti pilietybės gavimo taisykles. (REUTERS)

* **ANTISEMITIZMAS.** Rusijos žydų kongresas (vado-vas – Vladimir Gusinskij) paragino prezidentą B. Jelcin prin-cipingai įvertinti valstybės institucijų, turinčių kovoti su tauti-nės nesantaikos kurstymu, veiklą. Kongreso pareiškime sako-ma, kad Rusijoje niekinami žydų kapai, vyksta fašistuojančių organizacijų demonstracijos, leidžiama dešimtys juodašimtiš-kų leidinių. Sprogimas prie Maskvos sinagogos vadinamas prieš Rusijos žydus nukreipta fašistuojančių elementų veiks-mu, griaujančiu daugiatautės Rusijos vienybę. (INTERFAX)

* **PAGYRIMAS.** Rusijos Dūmos pirmininkas Genadij Selezniiov pagyrė Indiją už tautinį išdidumą: nepaisydama JAV spaudimo, Indija užbaigė branduolinius tyrimus, įvykdė sprogdomų seriją ir pareiškė apie pasiruošimą prisijungti prie šio ginklo neplatavimo programų. (ITAR-TASS)

* **GUVERNATORIUS.** Maždaug 19% persvara Kras-nojarsko krašto gubernatoriaus rinkimus laimėjo atsargos ge-nerolas Aleksandr Lebedj. Jo varžovas, Kremliaus remiamas dabartinis gubernatorius Valerij Zubov surinko apie 40 proc. balsų. Paskutiniuoju metu Lebedj tvirtino, jog kandidatuos į Rusijos prezidentus 2000 metais tik tuomet, jei sugebės atgai-vinti šio regiono ekonomiką. (REUTERS)

Pilaitė prie būsimojo kelio "Via Baltica". Kažkas ją pradėjo statyti prieš keliolika metų, bet nebeįstengė užbaigti.

(Pabaiga. Pradžia - 20 nr.)

Paskolinome jiems du kompiuterius, kad galėtų toliau praktikuotis. Už mėnesio sugrįžę į Užupį, pamatėme koridoriuose iškabintus plakatėlius, pagamintus kompiuteriu. Direktorius pasidžiaugė, kad tikybos mokytoja net ruošiasi rašyti vadovėlį, nes jai dirbti su kompiuteriu jau visai gerai sekasi.

Dalyvavome mokykloje suruoštame Vasario 16-osios minėjime. Mane pakvietė papasakoti, kaip švėsdavome Nepriklausomybės šventę išeivijoje tuo metu, kai Lietuvoje viešai to negalėjo daryti. Programą pravedė mokiniai. Po rimtų kalbų pasirodė "Lietuvos" ansamblio grupė, kuri važinėja po mokyklas ir supažindina su mūsų tautinio meno grožiu. Po minėjimo su mokyklos atstovais aplankėme Basanavičiaus kapą ir ten padėjome gėlių (žr. nuotrauką praeitame "Dirvos" numeryje).

Mokykloje veikia skautai. Sužinoję, kad esu skautininkė, vaikai pasikvietė mane į jų sueigą. Maloniai priėmė, gražiai pravedė trumpą Vasario 16-osios minėjimą, skaniai pavaišino ir dar rožę padovanojo.

Dvyliktokai mus pakvietė į jų suruoštą 100-dienio paminėjimą. Tą dieną dvyliktokų grupė perėmė mokyklos valdžią ir mokytojų pareigas. (Direktorius galėjo daugiau laiko praleisti prie kompiuterio, nes buvo "atleistas" iš pareigų.) Tačiau mokykla, atsidūrusi mokinių rankose, nesugriuvo: vyko įprastos pamokos, jaunesnieji mokėsi dvyliktokų priežiūroje. Tik pertraukų metu koridoriuose gerokai garsiau skambėjo mokinių balsai. Vakare vyko pasilinksminimas – šokiai. Vienuoliktokai apdovanojo dvyliktokus "įvertinimais", panašiais, kaip Amerikoje įprasti "mock awards". Jeigu kas nežino (taip, kaip mes ne-

žinojome), paaiškinu, kad šimtadienis – tai šventė, nes dvyliktokams beliko mokytis tik 100 dienų.

Dalyvavome Lietuvos Prezidento inauguracijoje. Visą rytą praleidome Vilniaus senamiestyje. Išklaušėme inauguracijos Mišias, kurios labai gerais garsiakalbiais buvo perduodamos Katedros aikštėje susibūrusiai tūkstantinei miniai. Po Šv. Mišių klausėmės V. Adamkaus pirmos prezidentinės kalbos. Nors visą laiką linojo, jo kalba buvo šiltai priimta. Keista, bet per visą mūsų viešnagę Lietuvoje mes nesutikome nė vieno žmogaus, kuris būtų prisipažinęs antrame rate balsavęs už A. Pauluską. Žinoma, dauguma žmonių su kuriais bendravome – mokytojai ir mūsų giminės.

Kitą dieną iškeliavome į Pakruojį. Ten mus pasitiko "Atžalyno" mokyklos direktorius ir švietimo skyriaus vadovė. Iškrovę kompiuterius mokykloje, nuvažiavom į mums išnuomotą butą, esantį maždaug 15 minučių atstumu pėsčiomis nuo mokyklos. Tai ir buvo beveik vienintelė "mankšta" per visą mėnesį Pakruojuje: kelionė į mokyklą – rytais ir į butą – vakarais.

Čia dirbome su viso rajono mokytojais. Su mokiniais dirbti neteko. Buvome susitarę, kad dirbsime su keturiomis mokytojų grupėmis: – su kiekviena grupe po savaitę, nuo 9 val. ryto iki 2 val. po pietų. Buvo užregistruota po 9 mokytojus kas savaitę, nes tiek kompiuterių turėjo kabinete. Bet norinčių buvo daug daugiau. Kadangi aš atsivežiau dar du kompiuterius, prirašėme dar po du. Man paminėjus, kad galiu dirbti ir antrą pamainą dar po

SU KOMPIUTERIAIS – Į LIETUVOS MOKYKLAS

Amanda Muliolienė

3 arba 4 mokytojus užsirašė darbui nuo 3-os iki 6-os valandos.

Visi šios mokyklos mokiniai infomatikos pamokai per visą mėnesį tegalėjo patekti į kompiuterių klasę tik penktadienio rytą, nes su mokytojais prie kompiuterių dirbome kasdien. Tačiau penktadieniais per pirmą pamoką skaitydavau paskaitą ir rodydavau vaizdajuostę apie kompiuterinės technologijos naudojimo ateitį. Šį filmą paruošė "AT&T" bendrovė. Jame rodoma, kaip ji įsivaizduoja ryšių ateitį. Graži vizija, bet dauguma mokytojų sakydavo: "Tik ne Lietuvoje". O aš jiems tada pasakodavau apie visas technologijos naujoves, kurios vos per kelis metus gana greitai paplito Lietuvoje. Kalbėjau, kokią pažangą matome, kasmet atvažiuodami į Lietuvą. Užbaigdavau pasakydama, kad jeigu ne jų vaikai, tai vaikaičiai tikrai kasdien naudosis naujomis technologijomis. Todėl mokytojai turi mokinius ruošti tokiai ateičiai. Kad galėtų tai atlikti, jie turi patys šią viziją matyti.

Popietinė grupė buvo mažesnė todėl, kad į "Atžalyno" mokyklos kompiuterių kabinetą suvažiuoja mokiniai iš visų rajono mokyklų. Jie ir taip mažai tegali su kompiuteriais dirbti, todėl nesinorėjo jų pamokų nutraukti. Dirbdavome šalia: mažą mokytojų grupę su Algirdu ir manimi, o kita grupė – iš kaimo mokyklų atvykę mokiniai su informatikos mokytoju – kompiuterių kabineto šeimininku.

Pakruojo rajone pradinis kompiuterinio raštingumo kursas baigė 58 mokytojai ir mokyklų direktoriai, o

dėstymo metodikos mokėsi minėtas kompiuterių kabineto šeimininkas, nes jis – ne pedagogas, o inžinierius, besiruošiantis įgyti pedagogo vardą.

Abiejų vietovių – Vilniaus ir Pakruojo atstovai sakėsi esą laimingi, kad mes atkeliavome ir jiems dėstėme kompiuterių pradmenis. Jie minėjo, kad tokie kursai kokioje nors kompiuterių mokykloje gali kainuoti beveik visą vieno mėnesio atlyginimą. Be to, mokytojai savoje aplinkoje daugiau išmoko: tarp savųjų buvo lengviau mokytis, klausti, prašyti pagalbos.

Nors Kovo 11-oji buvo šventė, tos savaitės rytinė mokytojų grupė nutarė vistiek į kursus ateiti, kad ir jie galėtų visą programą užbaigti. Popietinė grupė nutarė ateiti šeštadienio rytą, kad mes galėtume dalyvauti minėjime, kurį surengė miesto savivaldybė. Įdomi programėlė: trumpa vicemero paskaita ir meninė dalis. Trys jaunimo ansambliai šoko tautinius šokius, vyresni dainavo patriotines dainas ir grojo. Neditelė salė (nes didžioji – remontuojama) buvo pilna. Pasirodančių buvo beveik tiek pat, kiek žiūrovų. Visi išsiskirstė su pakilia nuotaika.

Paskutinės savaitės sekmdienį pasikvietėme septynis mūsų nuolatinis globėjus pietums į restoranėlį. Susirinkome po Šv. Mišių apie 12 val. ir, skaniai pavalgę, maloniai prakalbėjome iki pusės penkių. Pasižiūrėję į laikrodį net nustebome, kad taip greitai laikas prabėgo. Švietimo skyriaus vedėja Reda Ječiūtė padėkojo už tokią malonią popietę ir dar pridėjo: "Ačiū, kad parodėte, kaip maloniai laikas bėga nepasigėrus. Mes prie pietų teišgėrėme tik vie-

ną butelį šampano, o paskui, kad nuo kalbų burna neišdžiūtų, gėrėme tik gaivinančius gėrimus.

Tikrai čia pastebėjome, kad žmonės daug geria. Daug girtų matosi miesto gatvėse. Daug labai neturtingų. Kadangi čia – žemės ūkio kraštas, per skubus kolchozų išdraskymas labai pakenkė. Ir dabar kraštas negali atsigausti, nors kai kurie ūkininkai jau pradeda geriau verstis.

Abiejose vietovėse ir APPLE, ir mus gražiai reklamavo. Vieną ketvirtadienio rytą Vilniaus Užupio mokykloje, kai informatikos mokinių grupė dirbo su Excel skaičiuokle, atsivėrė durys ir įėjo Vilniaus televizijos atstovai. Minutės reportažą matėme tą patį vakarą per programą, kuri vadinasi "Šiandien mūsų miestelyje". Paskui giminės pasakojo, kad dar matė tą reportažą vėliau vakare "Panoramoje". O mūsų Garbės konsulė Ingrida Bublienė taip pat paminėjo, kad ji tai matė ir kitą savaitę. Nuostabu, kad turėjo laiko apie mus rodyti, kai buvo daug svarbių įvykių, tarp jų ir Prezidento inauguracija.

Pakruojis savo televizijos neturi, bet leidžia laikraštį. Atėjusi jo žurnalistė daug klausinėjo. Paskui laikraštyje "Auksinė varpa" skaitėme tikrai malonų straipsnį apie APPLE, apie mus ir mūsų darbą "Atžalyno" mokykloje.

Nors tie du mėnesiai buvo sunkūs, teko daug dirbti, bet jaučiame, kad šis darbas – labai reikalingas. Jau antrą mūsų viešnagės savaitę nutarėme, kad kitą žiemos dalį vėl Lietuvoje panašiai praleisime. Išbuvę iki galo, nuomonės nepakeitėme. Jeigu vėl mus mokyklos ar švietimo skyriai tomis pačiomis sąlygomis kvies, vėl keliausime į Lietuvą.

Pakruojo parke pilna dailių medžio skulptūrų. Tarp jų – ir šis koplytstulpis, į kurį minutėlei atsirėmė "Dirvos" nuolatinis talkininkas, dailininkas Algirdas Muliolis. Dešinėje ant kalnelio matyti "Atžalyno" mokykla.

ŠVIETIMAS – VIENAS IŠ SVARBIAUSIŲ RŪPESČIŲ

Pasikalbėjimas su JAV LB Krašto valdybos
Švietimo tarybos pirmininke R. Kučiene

Regina Kučienė – skautė, visuomenininkė, mokytoja, žmona, motina, močiutė. Ji – JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo tarybos pirmininkė. Gyvena Lemonte, IL (netoli Čikagos). Studijavo biznio administraciją. Nuo 1950 m. dirbo skautų organizacijoje. Ėjo įvairias pareigas skaučių vienetuose, seserijos vadijoje bei LSS taryboje. Aštuoniolika metų mokytojavo K. Done-laičio lituanistinėje mokykloje, dėstė literatūrą. Buvo mokyklų inspektorė. Ankstesnėse LB valdybose dirbo tautinio auklėjimo koordinatore. Jau ketvirtą kadenciją Regina – Krašto valdybos Švietimo tarybos pirmininkė. Neseniai perėmė švietimo reikalus ir Pasaulio Lietuvių bendruomenės valdyboje.

Prašome jus apibūdinti savo pareigas LB Krašto valdyboje.

Švietimo taryboje dirbu jau tryliktus metus. Taryba teikia paramą lituanistinėms mokykloms, ruošia vadovėlius bei kitas mokslo priemones, pritaikytas šių dienų mokiniams. Mano įsitikinimu, lituanistinių mokyklų išlaikymas yra vienas iš svarbiausių JAV LB rūpesčių.

Papasakokite apie Švietimo tarybos narius ir jų pasiskirstymą pareigomis?

Taryboje – penki nariai: Regina Kučienė – pirmininkė, Alicija Brazaitienė – sekretorė, Aldona Rauchienė – koordinatore mokyklų reikalams, Antanas Jarūnas – išdėninkas ir Viktoras Kučas – "Eglutės" administratorius.

Kokius pagrindinius užmojus žadate įgyvendinti šioje kadencijoje?

Svarbiausias rūpestis – sutelkti lėšas lituanistinių mokyklų išlaikymui. Kur tik įmanoma, numatome įsteigti naujas mokyklas. Norime paruošti skaitinių knygų, kurios atitinka mūsų mokinių pajėgumą. Artimiausiu metu

reikia paruošti skaitinius trečiam skyriui. Didelis dėmesys skiriamas ir mokytojų lavinimuisi.

Jeigu reiktų pasirinkti vieną patį svarbiausią užmojų, kurį pasirinktumėte?

Norėčiau lituanistinėse mokyklose sustiprinti lietuvių kalbos vartojimą. Juntame didelį nusmukį, kai namuose nebeskamba lietuviškas žodis. Juk lituanistinių mokyklų tikslas – ugdyti jaunąją kartą sąmoningais lietuvišiais: išmokyti juos lietuviškai kalbėti, skaityti, rašyti, supažindinti su lietuvių tautos istorija, tradicijomis, papročiais. Didžiausias Švietimo tarybos rūpestis, kad mokiniai pamėgtų lietuvių kalbą ir išlaikytų savo lietuviškumą.

Kiek lituanistinių mokyklų veikė šiais – 1997-1998 mokslo metais? Kiek jose buvo mokinių? Kiek jų buvo pereitais mokslo metais?

1997-1998 mokslo metais veikė 18 lituanistinių mokyklų, kurias lankė 936 mokiniai. Apgailestaujame, kad nuo šių mokslo metų pradžios Gary, IN užsidarius lietuviškai parapijai, užsidarė ir ilgus metus veikusi Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla. Švietimo tarybos ir St. Petersburg apylinkės vicepirmininkės Vidos Meiluvienės rūpesčiu vėl atkurta "Saulės" lituanistinė mokykla, kurią lanko 18 mokinių.

Švietimo taryba džiaugiasi, kad grupė jaunų mamų, kurios pačios baigė lituanistines mokyklas, susirūpino savo vaikų lietuvišku auklėjimu. Čikagos priemiesčiuose įsikūrė "Pipirų" būrelis, kuriam priklauso vaikučiai nuo pusantrų iki trijų metų. Tai

yra mūsų lituanistinių mokyklų ateitis. Iš "Pipirų" būrelio vaikučiai eina į Montessori darželį. Tikimės, kad paaugę jie eis į lituanistinėse mokyklose veikiančius ikidarželinius skyrius, darželį, pirmą skyrių ir t.t.

1996-1997 mokslo metais lituanistinės mokyklas lankė 919 mokinių. Tačiau 1995-1996 mokslo metais jose buvo 1054 mokiniai.

Kokios, Jūsų nuomone, mokinių mažėjimo priežastys?

Mažėja lietuviškieji telkiniai, nes žmonės išsikelia į tolimesnes apylinkes. Tai ypač pastebima rytinėse JAV valstijose. Lemonto mokykloje mokinių skaičius didėja, nes šioje apylinkėje lietuviai gyvena kompaktiškai. Čikagos Jaunimo centro mokykloje mokinių skaičius – pastovus, nes į išsikėlusius vietas ateina naujųjų ateivių vaikai. Los Angeles, Cleveland, Bostone ar Detroite mokinių skaičius iki šiol išliko gana pastovus.

Jūs taip pat esate Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos narė. Kaip derinate savo veiklą abiejose bendruomenėse?

Raidės "JAV LB" arba "PLB" švietime neturi esminės reikšmės. Aš dirbu su mokytojomis. Nė viena nėra paklaususi, kuriai valdybai aš priklausau. Mano nuomone, jei būtų daugiau abiejose valdybose bendradarbiaujančių žmonių, net tokio klausimo nereiktų svarstyti. Penkerius metus artimai bendradarbiauju su PLB vicepirmininke švietimo reikalams ir jokių konfliktų neturėjome. Bendrauju su "Pasaulio lietuvio" redaktoriumi. Šiame žurnale

Švietimo taryba turi specialų skyrių "Švietimo gaires".

Šioje JAV LB Krašto valdyboje buvau pasiryžusi nebedalyvauti. Tačiau neradus kuo pakeisti, KV pirmininkė Regina Narušienė paprašė, kad laikinai vykdyčiau šias pareigas.

Kokios kvalifikacijos reikia, norint užimti šias pareigas JAV LB Krašto valdyboje?

Pirmiausia ir svarbiausia – geras lietuvių kalbos mokėjimas ir meilė jai. Antra, Švietimo tarybos vadovas turėtų atsiriboti nuo bet kokios politinės veiklos. Trečia, reikia gerai žinoti kalbą vartojimo problemas lietuviškoje šeimoje. Ketvirta, būtina artimai bendrauti su mokytojomis ir jausti mokinių pajėgumą. Tačiau kartoju: svarbiausia būti tvirtai įsitikinusi, kad lietuvių kalba yra tautos išlikimo pagrindas.

Ko tikėtis iš JAV lietuviškosios visuomenės?

Visuomenė yra susipratusi ir dosni, remianti lietuvišką veiklą. Tačiau jei būtų mažiau "politinių" ambicijų ir priekabiavimo, ši visuomenė būtų dar aktyvesnė.

Dėkojame Jums už pasiaukojimą ir nuoširdų darbą visuose lietuviybės ugdymo baruose.

Su R. Kučiene galima susisiekti šiuo adresu: Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441-8680; Elektroninis paštas:

kucai@worldnet.att.net

Kalbėjosi Jūratė Budrienė

LIETUVOS
KRIKŠČIONIŲ
DEMOKRATŲ
PARTIJOS
PAREIŠKIMAS

LKDP Valdyba 1998 m. kovo 16 d. nutarė, kad pagal koalicijos sutartį LKDP priskirtoms ministerijoms toliau vadovautų LKD partijos deleguoti ministrai, taip pat ir Zigmas Zinkevičius. Šią nuostatą kovo 21 d. palaikė ir partijos taryba. Tačiau kovo mėn. 25 d. vakare LR Prezidentas patvirtino ministrų sąrašą, kuriame Zigmo Zinkevičiaus nebuvo. Dėl šio sprendimo LKDP vadovybė su Prezidentu nebuvo sutarusi.

Apgailestaujame, kad J.E. Prezidento sprendimas nepatvirtinti Z. Zinkevičiaus kandidatūros Švietimo ir mokslo ministru nesutapo su LKD partijos nuomone.

*LKDP Pirmininkas
Algirdas Saudargas
Valdybos pirmininkas
Kazimieras Kuzminskas
LR Seimo Krikščionių
demokratų frakcijos
seniūnas Povilas Katilius*

REZOLIUCIJA

LKDP valdyba reiškia susirūpinimą dėl opozicijoje esančios LDDP atstovo dalyvavimo koalicinėje Vyriausybėje. Valdyba įsitikinusi, kad koalicijos partneriai privalo pateisinti rinkėjų lūkesčius ir priimti atsakomybę už Vyriausybės vykdomą politiką, vadinasi, ir už visuomenei ypač aktualią sveikatos apsaugos reformą.

Todėl manome, kad sveikatos apsaugos ministerijai turėtų vadovauti abiems koalicijos partneriams priimtinos politinės partijos atstovai.

LKDP valdybos pirmininkas
Kazimieras Kuzminskas
Vilnius, 1998 03 26

"Lietuva, Tėvyne mūsų..." – gieda PLB pirmininkas V. Kamantas, PLB valdybos narė ir LB Švietimo tarybos pirmininkė R. Kučienė, LR Prezidentas V. Adamkus, PLB vicepirmininkė M. Lenkauskienė, Garbės konsulas V. Kleiza ir kt. V. Kučo nuotr.

PRANEŠA TAUTOS FONDO VALDYBA:

Gegužės 29 d., penktadienį, 6:45 val. v. iš Niujorko atvykęs Tautos fondo valdybos pirmininkas **ALGIS VEDECKAS** skaitys pranešimą apie Tautos fondą ir jo pastangas padėti Lietuvai. Cleveland, OH lietuviai sužinos apie galimybes ne tik aukoti, bet ir pasinaudoti fondo paslaugomis. Kviečiame klyvlendiečius atvykti penktadienio vakare į Dievo Motinos parapijos svetainę.

Cleveland, OH Ateitininkų šeimos šventė

1998 gegužės 30-31 d. d.

BOSTONO SEKSTETO KONCERTAS

Gegužės 30 d., šeštadienį, 7:00 val. vakaro, Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje

Bilietus po 15, 10 ir 7 dol. parduodame sekmadieniais svetainėje. Jūs galite užsisakyti pas Mariją Mikonienę, tel. 531 2190.

Visus kviečiame dalyvauti

Jaunimo puslapis

KAIP PERMAINOS VEIKIA JAUNIMO KULTŪRĄ?

Rūta Kalašinskaitė
Kauno technologijos
universiteto studentė

(Tęsinys. Pradžią – 18 nr.)

Tačiau jei ta nuomonė – susidaryta gatvėje, nepagrįsta gyvenimiška patirtimi, atskiesta demonstratyvia panieka gėriui, tai kokia kultūra formuojasi tarp tokio jaunimo, nesunku nuspėti. Jis nenori dalyvauti jokioje veikloje, kuri siekia padaryti jį geresniu.

Kas geriau: kurti blogą produktą ar geriau iš viso jokio nekurti, t.y. ar geriau kurti žemo lygio kultūrą ar apskritai jos kūrimo procese nedalyvauti? Privalome pripažinti, kad dabartinio jaunimo sukurti produktai neretai atrodo tikrai varganai. Pasiaklausius keiksmažodžiais prisotintų kalbų ir dainose linksniuojamų nešvankybų, kitokių išvadų negali padaryti. Kad tokie kūriniai yra beverčiai, tai, matyt, aišku ir jų kūrėjams. Bet juk kiekvienai mamai sunku pripažinti, kad jos vaikai – netobuli. Taip ir jiems labai nesinori sutikti su tokiu įvertinimu.

Paskutiniaisiais metais Lietuvoje sukuriami kaip niekad daug jaunimui skirtų dainų, muzikos, parengiama televizijos laidų, išleidžiama knygų. Tai labai puiku. Jaunimas gali rinktis, o kūrėjai – varžytis tarpusavyje. Tačiau bėda, kad tie "kūrėjai" nelabai žino, kaip tai daroma. Visiems aišku, kad jei nesi labai talentin-

gas, tai puikių rezultatų gali pasiekti tik daug dirbdamas. Deja, mūsų jaunieji kūrėjai nori greitų rezultatų: savo pirmuosius bandymus gana drąsiai sviedžia publikai ir reikalauja pripažinimo. Net keista, kaip vos porą mėnesių pagrojusi grupė ryžtasi leisti savo dainų albumą ir jį plauti. O Lietuvos jaunimo "populiarių" dainų tekstai, pasak vienos dainininkės, kadangi negali būti apie skalbimo miltelius, būtinai bus ... apie meilę.

Tuštoki dainų tekstai atsiranda todėl, kad jaunieji poetai mažai mąsto, mažai skaito, mažai domisi juos supančiu pasauliu. Toks jaunimo požiūris nusižiūrėtas iš užsienio šalių jaunimo gyvenimo. Tiksliau iš tokio jo vaizdo, kurį rodo televizija. Daugiausia laisvalaikio aukodami televizijai ir gaudami iš ten jau gatavą produktą, deja, anaipol ne pačios geriausiosios kokybės, jauni žmonės apsiriboja darymu prastų kopijų to, kas jau padaryta. Bet jie labai jautrūs kritikai: vos išgirde, kad kažkas nepitaria jų veiksmais ar sumanymams, pasišiaušia ir užsispiria, tuo patys sau pasistatydami užtvaras kelyje į profesionalumą.

Vertinant permainų įtaką jaunimo televizijos laidoms, galima džiaugtis tik tuo, kad vietoj anksčiau matytų dviejų stočių ("kanalų") dabar galima rinktis iš dešimties ir dar daugiau. Komercinės radijo stotys praturtino skurdžias jaunimo muzikines žinias. Tik laidų vedėjų dar neturime. Tiems, kurie taip save vadina, tegu neišleidžia, norisi patarti: kuo daugiau perduokite muzikos ir kuo mažiau kalbėkite patys...

Visi puikiai žinome, kad tuo metu, kai Lietuvos gyvenimui vadovavo Maskva,

daugelis dalykų, ypač istorijos faktų nuo jaunimo buvo sąmoningai slepiami. Apie tikrąją Lietuvos istoriją ne daugelis tėvų drįso savo vaikams pasakoti. Ne visi ir patys ją žinojo. Permainos atnešė į mokyklas kitokias Lietuvos istorijos pamokas. Todėl jaunimas turėtų būti dėkingas savo likimui, kad jis nepasityčiojo iš jo, kaip pasielgė su jų tėvais, palikdamas juos lyg aklos kačiukas, beveik nieko nežinančius apie savo valstybės praeitį.

Tačiau žmogus – įdomus sutvėrimas: jis veržiasi tik prie to, kas yra draudžiama. Kai uždraustas vaisius jau nebedraudžiamas, jis nebeatrodo ir toks gardus. Taigi, jaunimas, kurio nebeverčia mokyti sovietinės Lietuvos istorijos, nerodo noro mokytis ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorijos. Pasiteisiname tuo, kad istorija – sausas mokslas, datų ir skaičių sanauja. Todėl esąs per daug sunkus ir neįdomus. Tačiau kuo galima pasiteisinti, jei nežinai savo miesto ar miestelio įkūrimo datos, jo atsiradimo legendos? Ar ir tai labai daug? Nuo to ir reikėtų pradėti – nuo savo vietovės pažinimo, sugebėjimo atskirti Lietuvos vietoves pagal jos kraštovaizdį. Pradėti nuo pačių žymiausių, brangiausių lietuviui vietų aplankymo.

Sakyčiau, didelė nuodėmė mums patiems nepamatyti to, ko važiuoja išvysti užsienio turistai. Pasiteiraukime jaunimo, ar jis buvęs pirmajame Lietuvos muziejuje – Baubliuose, ar matė grafų Tiškevičių rūmus senuosiuose Trakuose, ar bent girdėjo apie Pažaislio architektūrinį ansamblį? Nesakau, kad važiuoti į Paryžių ar Prahą nereikia, tačiau prieš tai būtina pakeliauti po savo kraštą.

IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavage
(Tęsinys. Pradžią – 18 nr.)

Ar liksite patenkinti dėl savo sprendimo? Ar džiaugsitės naujuoju gyvenimu? Asmeniškai žinau, jog tai gali įvykti.

1996 metų gyventojų surašymo duomenimis, net 24,6 milijono Amerikoje gyvenančių žmonių gimė ne šioje šalyje. Beveik kas dešimtas Amerikos gyventojas atvyko iš kitų kraštų. Per artimiausius dešimt metų čia atvyks dar 9 milijonai legalių imigrantų. Dauguma jų, be abejo bus pilni ryžto, trokštantys sėkmės, geidžiantys mokslo, pasiryžę amerikiečiams mesti iššūkį, su jais konkuruoti ir kartu dirbti. Jeigu tinkamai pasirengsite, tai neturėtų jūsų gąsdinti.

Tie keistuoliai amerikiečiai!

"Niekada nemaniau, jog norėdami būti Amerikos dailininkai, privalome vienodai atrodyti ar vienodai rengtis", – yra pasakęs senatorius iš Kolorado valstijos Ben Negthorse Compbell.

Jau skaitydami šią knygą ir atkreipdami dėmesį į jos stilių, galite pajusti, kas būdinga amerikiečių gyvenimo būdui. Čia vartojamas tiesioginis, šnekamasis stilius, nukreiptas į nepriklausomą asmenybę. Jis yra glaustas, be jokių subtilybių. Stengiamasi įtikinti ir sutauptyti laiko. Tai ir yra koncentruota Amerika! Atsižvelgiant į jūsų tradicinius įsitikinimus, tai gali jus šiek tiek erzinti.

Sunku surasti atvykėlį, kuris galėtų pasakyti: "Amerika yra tiksliai tokia, kokią aš įsivaizdavau!" Savo gimtinėje daugelis yra matę amerikietiškus kinofilms ir televizijos programas, kurios tik dar labiau sustiprina neteisingą supratimą apie amerikiečių visuomenę. Daugelis atvyksta į šią šalį galvodami, jog Amerikoje viskas yra švaru ir nauja, kad žmonės susikrauna turtus be jokių pastangų, kad čia labai populia-

rūs pokyliai su šampanu, kad visi namai yra šiuolaikiški, kad amerikietės yra laisvos ir bendrauja nesivaržydamos, kad, kaip rodoma kinofilmuose, vaikiukštis, pasiklydęs Niujorke, iš tiesų gali apsisistoti prabangiame viešbutyje. Daugelis čia atvykusių labai dažnai būna apstulbinti.

Kad iš tiesų pamėgintumėte suprasti amerikietišką gyvenimo būdą, pravartu pamiršti visus lūkesčius, nes taip išvengsite ir nesupratimų. Pirmiausia reikia įsisąmoninti paprastą tiesą, jog dauguma žmonių pasaulyje elgiasi taip, kaip buvo išmokyti. Jūs buvote išauklėti vienaip, amerikiečiai – kitaip. Prisiminkite tai, atsidūrę keblioje situacijoje, kurią sukėlė skirtingos gyvenimo tradicijos, kad sugebėtumėte išlikti objektyvesni bei ramesni. Jeigu pasiseks, jūs, galbūt, net sutiksite amerikiečių, kurie supras, kad ir jūs elgiatės taip, kaip išmokė tėvai ir buvusi aplinka.

Bene labiausiai daugelį atvykėlių suglumina tai, jog amerikiečiai iš pradžių atrodo labai draugiški, šypsosi, spaudžia rankas, o po to visam laikui išnyksta. Atvykėliai negali suprasti, kodėl dauguma amerikiečių elgiasi draugiškai, nors visai neketina užmegzti draugystės. Daugelis čia atvyksta, tikėdamiesi susidraugauti su amerikiečiais, tačiau paaiškėja, jog tai neįmanoma. Pavyzdžiui, užsieniečiai moksleiviai sako, kad jų šalyse mokiniai padeda vienas kitam ruošti namų darbus, ten lengviau susirasti draugų, jie nesijaučia vieniši. Labai dažnai Amerika jiems atrodo šalta ir nedraugiška.

Sunku apibūdinti visus amerikiečius, nes jų gyvenimo stilius – labai įvairus, tačiau pabandykime surasti jų bendrus bruožus. Priešingai, negu dauguma užsieniečių, amerikiečiai ir patys galvoja, kad jie yra draugiški ir atviri. Jie tiki, jog yra skirtingi nuo kitų, tačiau lygūs. Skirtingi, nes nesijaučia priklausą kuriai nors grupei. Jie nori viską daryti nepriklausomai: "Padariau savaip". Lygūs, nes "Dievas visus sukūrė lygius". Dauguma negalvoja, kad jų elgesys kuo nors išsiskiria iš kitų. Iš tiesų jie net nesuvokia, kad tokį elgesį padiktavo gyvenimo būdas. Nors amerikiečiai mano, jog dauguma žmonių yra santykinai lygūs, tai nereiškia, jog Amerikoje nėra paplitusi diskriminacija.

"Graži ir skani pavasario šventė.", – rašė jaunųjų žurnalistų klubo narė Neringa Daniulaitienė.

PASIVAIKŠČIOJIMAI PO ŽALIUOSIUS RŪMUS

Orinoko avantiūra

Jonas Dunduras

24

Manęs prašė padėti labai karščiuojančiai vos kelių mėnesių amžiaus mergytei. Mano pasiaiškinimai, jog nesu gydytojas, neturėjo jokios reikšmės: jei esi "gringo", tai esi jei ne "pilnas", tai bent "pusė" gydytojo. Ir jei neisi, būsi laikomas susirgusio mirties kaltininku.

Taką per pievą, krūmus ir mišką pasišviesdamas, tikėdamasis, jog naktinės, pačios pavojingiausios gyvatės neužklups, skubėjau pas sergančią mergaitę. Džiunglėse stengiuosi eiti arba antras, arba tolimesnis eilėje, bet niekada neinu trečias. Džiunglių prietariai sako, jog taku eidamas pirmasis atkreipia gyvatės dėmesį, antrojo praėjimas ją supykdo, o trečiasia gauna "pilną dozę". Kiti, sekantieji iš paskos, jau yra saugūs. Gal tai – tik prietaras, o gal ir tikra statistika, bet jos laikantis, ypač naktį, man kažkaip ramiau.

Mergaitė gulėjo šlapia, labai smarkiai paraudusi, sunkiai kvėpavo. Žinoma, aš neturėjau nė mažiausio supratimo, kas jai yra. Tropinėse sąlygose gali būti dešimtys ar net šimtai priežasčių, kaip užterštas vanduo, aplinkos nešvara, įvairių ligų nešėjai vabzdžiai, net ir prijaukintos papūgos, skorpionai, vorai. Kiek sugebėjau, paaiškinau, kad tikrai nežinau mergaitės negalavimo priežasties. Palikau keletą aspirino tablečių, pakartotinai įsakęs neduoti daugiau, negu dalį tabletės kas keletą valandų. Bet jei mergaitė mirtų, paprasčiau nelaikyti manęs kaltininku.

Rytą tėvai paprašė dalyvauti jos laidotuviuose. Tropikų karštyje jos įvyksta per keletą trumpų valandų. Mergaitė, dar vis labai paraudusi, gulėjo mažoje lentų dėžutėje ir atrodė lyg mieganti. Neturint kunigo, keletas susirinkusiųjų kolonijos kaimynų sukalbėjo maldas. Tėvas, laikydamas buteliuką švento vandens, apšlakstė primityvų karstelių. Palaidojo čia pat, šalia namų.

Keliaudamas ne kartą atsiliepiu į signalą baltu au-

deklu. Daugumoje atvejų tai būdavo kieno nors keletą dienų trunkantis "fievre" – karščiavimas. Jo priežastys, savaime suprantama, man buvo nesuvokiamos, todėl palikęs aspirino jausdavau, jog atlikau, ką galėjau. Kai kuriais atvejais, matant stiprų ligonio drebėjimą, būdavo galima įtarti maliarijos priepuolį. Maliarija, šiose padangėse vadinama "Paludismo", yra labai paplitusi, dauguma Amazonijos paupių gyventojų ją turi. Kai kurių maliarijos formų priepuoliai kartojasi. Kam tai pasireiškia, tas žino kad "Paludismo" turi. Nors aš visada turiu ir profilaktinius tikslais vartojau antimaliarinius vaistus, kaip, pavyzdžiui, Mefloquin (Larium) kolonistams jų duoti vengiu. Kiekvienas šiuolaikinis vaistas turi daugiau ar mažiau šalutinių pasekmių, kurios prie farmacinės chemijos nepratusiam gali būti net dramatiškai kenksmingos. Kažkas iš farmacininkų yra pastebėjęs: "Paminėk man vaistą, kuris neturi jokių pašalinių savybių, ir aš įrodysiu jog toks vaistas yra neveiklus."

Iš viso, apsikrauti įvairiais egzotiškais vaistais, leidžiantis į keliones tropikuose, nereikia. Pirma, visus vaistus galima gauti Pietų Amerikoje, tik jie čia kainuoja keletą kartų pigiau negu JAV. Visokios kalbos apie jų kokybinius skirtumus yra suinteresuotų grupių barškinimasis pavydo cimbolais, bandant ginti aukštą JAV vaistų kainas. Juos gamina tos pačios vokiečių, šveicarų ar amerikiečių laboratorijos kaip ir savo kraštuose. Antra, dauguma rimtų tropinių ligų požymių, išskyrus lengvas drugio formas, pasirodys tik už keletos mėnesių arba net už keletos, net keliolikos metų. Tarp jų paminėtinos: Bilharzia (Schistosomiasis), Onchocerciasis, Chagas, Leishmaniasis ir daug kitų. Jokių profilaktinių vaistų prieš jas nėra. Jei gu pajusi tokią ligą, tai tik spėliosi kada, kaip ir kur gauti. Aš asmeniškai, jeigu kada nors artimoje ar tolimesnėje ateityje pajusčiau jog nosis ar gomurio viršus pradeda klibėti (Leishmaniasis atveju) arba pradėdų apakti (Onchocerciasis) ar parazitai įsimetę į koki organą, tai kuo greičiausiai sėsčiau į lėktuvą ir vykčiau į Chagas Institutą, Belen mieste, Brazilijoje. Jo pažintis su tropinėmis ligomis yra ne kasdieninė, bet kaspenminutinė.

Įkirtus gyvatei, serumas

Kolonisto sodyboje prie Orinoko.

daugeliu atveju išreiškia skirtumas tarp gyvybės ir nenorės persikėlimo į rojų arba mažiau pageidautinus Anapilio departamentus. Bet čia vėl susiduriame su kai kuriomis problemomis. Amazonijos gyvatės daugiausia priklauso dviem grupėms: kolubridams ir krotalinams. Vienų nuodai paveikia raudonosios kraujo kūnelius, kitų – nervinę sistemą. Kiek man žinoma (bet nebūtinai, jog tai – tikslu), yra du serumai: vienas prieš krotalinų, o kitas – prieš kolubrinų nuodus. Bet prieš serumą įsileidžiant, būtina žinoti su kurios grupės gyvatė buvo paskyrusi tau pasimatymą ("rendez vous"). Kitaip, anot mano motoristo: "Good morning and thank you very much." Reikia kuo greičiausiai ieškoti indėno ar tos srities žinovo – kolonisto "eksperto".

Girdėjau apie kai kurių indėnų praktikuojamą įdomų gydymo būdą: įkirtimo atveju (čia buviai žino, kuri gyvatė įkirta), iš greitai parinktų ir sutrintų lapų bei žievių mišinio išverdama labai stipri arbata. Aštrų palmės spyglį nuolat pamirskant toje arbatoje, įkirstoji vieta ir ta kūno dalis juo dažnai ir gausiai bandoma. Tai – savotiškas injekcijos metodas. Sako, kad labai efektyvu.

Nežiūrint, kiek įvairių vaistų kelionėse vežiodavau, reikalingiausi būdavo: aspirinas, Lomitol, Pepto Bismol, Tetracycline 250 mg. tabletės, Physohex antiseptinis skystas muilas ir Diethyltoluamid antimoskitinis purškikas arba skystis, geriausiai veikiantis, kai oda įtrinama juo kartu su "Baby Oil". O jeigu atsitiktų kažkas sudėtingesnio, grįžus į kelionės pradžios miestelį, visada galima rasti bent mažą ambulatoriją su gydytoju. Jis puikiai žino vietines sveikatos problemas ir nėra brangininkai.

Vieną kartą, pietiniame

Peru, prie Yarinococha ežero, dairiausi po Shipibo indėnų kaimą. Tuo laiku ten buvo besibaigianti choleros epidemija. Man buvo tiesiog įdomu, kas choleros metu ten vyksta: kaip gyvenimas rieda, kokia medicininė pagalba ten yra, nes epidemijos metu ne visi, bet tik dalis žmonių serga. Rimto pavojaus užsikrėsti, žinant nuo ko užsikrėčiama, ir atidžiai saugantis, nėra. Grįždamas į savo išsinuotą laivelį turėjau pereiti žolėtą paežerės pievą. Vilkėjau ilgomis kelnėmis, avėjau batais ir storą kojinę. Kitą rytą, jau nakvodamas Pucallpa miestelyje prie Ucayali upės, atsibudęs pajutau jog kažką keistą darantis mano viena kojos blauzdai. Pasirodė, kad ji išberta keliomis stalo teniso ("ping-pong") sviedinuko dydžio pūslėmis, pilnomis kažkokio nepatrauklaus skysčio. Kaip jos ten atsirado, visai nejaučiau. Nužingsniau į vietinę ambulatoriją. Gydytojas iš karto paklausė, kada vaikščiojau po paežerės žolę. Pasirodė, kad žolėje tam tikrais laikotarpiais iškuria maži vabaliukai, kuriuos vietiniai žmonės vadina Hizango. Kam nors praeinant, tie vabalėliai užsikabina ant kojos, greitai gurkšteli kraujo, bet ir prieš iškeliaudami atgal į žolę, savo dūryje palieka kažką erzinančio, sąlygojančio didelių pūslų atsiradimą. Dvieju slaugių priežiūroje buvau paguldytas ant operacinio stalo, o gydytojas mano pūsles iškirpo žirkle. Koją buvo sutvarstyta, vakare tvarščiai pakeisti, kitą rytą vėl pakeisti, vakare – vėl. Kai paprasčiau sąskaitos už visus pataravimus ir dviejų rūšių antibiotikų tabletes, iš manęs gauta nedrąsiai paprašė 4 dol. su centais. Tokių kainų akivaizdoje buvo tiesiog pikta, kad nebebuvo ko daugiau karpyti arba pjaustyti, nes viskas jau buvo tvarkoje ir reikalinga.

Taigi, važiuojam į Pucallpa operuotis! Už tokias kainas nereikėtų praleisti progos susirast savo anatomijoje ko nors operuojamo!

"LIETUVOS AIDAS"

Vilniuje leidžiamas patriotinės minties dienraštis geriausiai informuoja apie Lietuvą. Prenumerata oro paštu metams – \$130, pusei metų – \$70 JAV.

Prenumeratą priima: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. (630) 986-1613.

Autorių dėmesiui

Prityrę bei pačias geriausias rekomendacijas turintys redaktoriai parengs Jūsų pateiktos knygos rankraštį spaudai: suredaguos, surinks kompiuteriu, suras tinkamą spaustuovę.

Jums reikia išversti iš anglų kalbos į lietuvių arba atvirkščiai. Nedvejokite: mes tai padarysime greitai ir kokybiškai. Kreipkitės tel. 718-348-4709.

DR. KAZIO MARTINKAUS (1953- 1984) POMIRTINIS STIPENDIJOS FONDAS

A.a. biochemijos dr. Kazio Martinkaus (1953-1984) prisiminimui 1985 m. jo tėvai, sesuo ir artimieji draugai įsteigė stipendijos fondą, kuriuo gali pasinaudoti visi lietuviai studentai, bebaigia bakalaurą arba siekiantys magistro bei daktaro laipsnių iš tikslųjų mokslų (biologijos, chemijos, biochemijos). Pirmenybė, skiriant stipendiją, teikiama vėžio tyrimams.

Norintys daugiau sužinoti apie šį fondą ir gauti prašymų formas, prašome rašyti šiuo adresu: Kristina Martinkutė, Dr. Kazys Martinkus Memorial Scholarship Fund. Prašymus įteikite iki gegužės 30 d.

ILGAS GYVENIMAS

SUGRĮŽK – LAUKSIU...

Vladas Vijeikis

žvilgčioja į tą per ilgai ant pinigų maišo besėdintį ilgaamžį. Jis lenda į giminių ir net visuomenės reikalus su savo patarimais, nors daug daugiau naudos padarytų, palikdamas tą pinigų maišą giminėms ar kuriam kilmingam fondui.

Ar tikrai tas ilgas gyvenimas – dangaus palaima? Bendrautojai beveik laukia, kad tu "nukalbėtum", o nesulaukę, labai stebisi, kad dar sugebi išreikšti savo mintis, nors į jas visai nekreipia dėmesio. Svarbu ne tai, ką tu pasakei, bet kad iš viso kažką dar sugebėjai pasakyti.

Ilgas gyvenimas turi ir savo gerų pusių. Turi laiko persvarstyti, ką padarei blogo ir ką gero begyvendamas. Tai gana sudėtingas užsiėmimas. Reikia apklausti visus per gyvenimą sutiktuosius. Gal net kreiptis į archyvus... O gal parašyti savo gyvenimo istoriją? Bet pribijai, kad gali užsitraukti didelę nuodėmę bemeluodamas. O Dievo įstatymai sako: "Nemeluok." Tad kaip išsiaiškinsi, akis į akį su juo susidūręs?

Žinoma, kad sunku viską atsiminti. Ypatingai, ką vakar ar net šiandien darei. Bet sakoma, kad labai ryškiai atsimeni praeitį. Tad reikės palaukti. Kuo ilgiau gyveni, tuo geriau atsimeni praeitį. Rodos taip mokslininkai sako. Bandžiau aiškinti tą teoriją savo draugui Florijonui, o jis sako:

– Neatsimenu, ką vakar valgiau pusryčiams. Tai kaip aš galiu prisiminti, ką valgiau prieš penkiasdešimt metų Kaune?

– Labai lengva, – sakau. – Pusryčiams žmonės valgo kiaušiniene.

– Negalėjo. Kaune nebuvo vištų, kurios dėtu kiaušinius.

– Na, matai, – sušukau, – teorija pasitvirtino. Atsiminei senus laikus, kai Kaune nebuvo vištų, kurios dėtu kiaušinius.

– Nepatikima. Niekas dar neišaiškino, kas pirmas atsirado: ar višta, ar kiaušinis.

Čia pasirodė Florijonienė ir sako:

– Vyrai, turiu jums vakarienę. Naujausias kulinarinis receptas: kiaušiniene. Suplaki du kiaušinius, pabarstai pyrago džiovintais, pridėsi pipirų. Bet neperdaug. Du lašus acto. Du lašus alyvos. Prieš pabaigą aplaistai "brandi".

Mudu suklusom. Toks geras receptas! "Brandi". Florijonas ištraukė bonkele "brandi". Taip sakant, patiekalo pastiprinimui. Jis sako:

– Amžius, tegul jį velniai. Bet gyvent dar galima.

(Tęsinys. Pradžia – 19 nr.)

Kažkuris pareikalavo Gedimino dokumentų. Gediminas jų su savim neturėjo ir buvo bepradėdas aiškintis.

– Nereikia dokumentų, – pertraukė jo kalbą kitas, gal vyresnysis. – Aš jį pažįstu. Kaip tu čia, Gediminai, atsiradai, ką veiki?

Gediminas atpažino klases draugą, nors jau barzdota Vasilijū Voronką. Jis pasijuto nejaukiai, bet atsikirto:

– Talkininkauju kaimynui – juk atostogos! Darbavomės iki vėlomos.

Kol Budrienė, kaip buvo įsakyta, ruošė vakariene, Vasilijus su Gediminu tęsė "draugišką" kalbą:

– Girdėjau, kad studijavai Kaune. Kaip tau pavyko pritapti prie fašistų? Tu gi muzikas, ne buržujus?

– Sukosi, kaip kas išmanė. Gal man reikėjo stoti į vermachtą, o gal važiuoti darbams į Vokietiją? – Gediminas nemanė teisintis, bet ir nenorėjo išsipasakoti.

– Suprantu. Jei kas tik sukosi, atleisim, bet tiems, kurie talkininkavo vokiečiams – kaput! Tu, Gediminai, jei nori įrodyti savo "švarumą", eik su mumis. Artėja frontas, mes juos paspirginisim iš užnugario.

– Tuo pat ir eiti? Ši vakarą? – nusijuokė Gediminas. – Matai, kad aš nepasiruošęs ir ginklo neturiu.

– Pasiruošk – susirasim. Ir ginklą gausi, jei pasirodysi vertas.

– O su naujakuriais, tokiais kaip Budrys, ką darysit?

– Koks jis naujakurys? Jis – buožė, o su buožėmis – trumpa kalba.

– Kur juos dėsit?

– Sibiras platus – vietos užteks visiems, – užbaigė nemalonį šneką Vasilijus ir sėdo vakarieniauti.

Pokalbis su Vasilijum nulėmė Gedimino dvejone: pasilikti ar išvažiuoti. Įkalbėti Budrio nepavyko – jam buvo gaila ūkio ir įdėto darbo. Jis netikėjo, kad raudonieji, kuriuos jis ne kartą maitino, "išbuožintų" jo ūkį, išstremtų šeimą. Juk ir bolševikai, anot jo, ne žvėrys. Gediminui beliko susisiekti su likimo draugu Domu, sukaupti šiek tiek maisto, drabužių, paruošti dviratį. Nors "žinovai" kalbėjo, kad vokiečiai bolševikų į savo žemę neįsileis, kad jie turi ypatingą ginklą, kad gali tekti ginti tėvynę čia pat tarp dviejų ugnių, tačiau... frontas priartėjo. Teko skubiai išvykti, bėgti pro besitraukiančius vermachto dalinius.

Pakeliui jauni vyrai ir moterys kasė apkasus. Retai kam pavykdavo išsisukti ar pabėgti. Jiedviem sekėsi: kar-

Kazys Simanonis

tais padėjo vokiečių kalba, kartais Domo iš "arbaitsamto" išrūpinti pažymėjimai.

Graudus, siaubingas traigiško Lietuvos likimo vaizdas ties Tilžės tiltu: susigrūdusios pakrautų vežimų eilės, virš mantos – vaikai, seneliai, ligoniai. Šen-ten blaškosi stumdomos jų maitintojos juodmargės arba baltos ožkos, neatsitraukia ištikimi šuneliai. Pro šalį burzgia besitraukiančių vokiečių sunkvežimiai ir tik protarpiais praleidžia po kelis vežimus laisva tilto dalimi.

– O Viešpatie! Kur Tu vedi mūsų tautą? – aikteli Gediminas.

– "Aš esmi Viešpats tavo Dievas, kuris Tave išvedžiau iš bedievių žemės, iš nelaisvės namų..." – šnabžda lyg poterius Domas, dar pilnas gerosios vilties.

Tada jie dar nė nenujautė, kad po kelerių metų panašios gurguolės trauks per visus Lietuvos tiltus į rytus, į šiaurę, tik be karvučių maitintojų, be ištikimų šunelių, o ginkluotų enkavedistų keiksmų lydimos. Nežinojo, kad vyrus ir moteris, vaikus, senelius ir ligonius sugrūs į vagonus ir išmėtyt Sibire platuose badui ir pragariškoms kančioms. Nenujautė Gediminas, kad tose gretose bus ir Budriai, ir jų globotinė Gražina. Tada dar atrodė, kad ji kovos, laukdama jo sugrįžtant.

Kaip sugrįžti? Prūsija, Čekija, Bavarija, Silezija... Tūkstančiai genamų, netekusių vežimų, gyvulių, dviračių, pėsčiomis traukiančių iš vienos į kitą pabėgėlių stovyklą, besistengiančių ištrūkti iš "niekieno žemės", į kurią nelauktai galėjo išibrauti sovietų tankai. Ir amerikiečių zonoje nebuvo nė kalbos apie kovos batalionų kūrimą. Reikėjo tik suktis, derėtis su lauko patruliais, kad nepakliūtum į vokiečių belaisvių lagerius arba nebūtum sugrąžintas į "savo žemę". Slinko sunkios dienos. Jei ne vokiečių ūkininkai, šelpusieji maistu ir pastoge, jei ne globos stovyklos, vargu ar daug kas būtų išgyvenęs.

Pagaliau Rebdorf – pabaltijiečių stovykla. Po tiek

klajonių, vargų ir pavojų atbunda viltis ne tik išgyventi, bet ir šviestis. Buriasi buvę mokytojai, moksleiviai, kuriasi gimnazijos klasės. Būta pasaulyje gerų žmonių. Būta išeivijoje tėvynainių, padėjusių testuoti studijas, patekti už Atlanto, surasti gimines, įsitvirtinti, pasijusti laisvu žmogumi laisvoje šalyje, kur vertinamas intelektas, sugebėjimai, sąžiningas darbas.

Bėgo metai. Įtemptu darbu jis pasiekė to, apie ką savo gimtinėje galėjo tik svajoti. Bet paliktos Tėvynės ilgesys, lyg negrąžinta skola, nepaliko jo nė vienai valandėlei. Jis ją grąžintų, tik ar beras tuos, su kuriais kovota dėl tautos laisvės ir ateities? Ar jie patikės, kad jis kiekvieną minutę buvo pasiryžęs grįžti ir tęsti kovą. Jei tik Ji būtų pašaukusi? Bet Ji kentė beteisę ir bebalsę už geležinės uždangos.

Ir štai pildosi ilgametė svajonė: byra Blogio imperija. Tėvynė plika krūtinė stoja prieš okupanto tankus ir žengia pirmuosius žingsnius į laisvę. O džiaugsme! Tik ar ten žino, kiek čia kovota dėl Lietuvos nepriklausomybės, dėl jos kalbos, kultūros ir tradicijų išlaikymo, kiek pastangų padėta, kad jos vardas nebūtų ištrintas iš pasaulio žemėlapių? Ir dabar ar pasieks nuskriaustųjų rankas ir širdis ta labdara, kuriai ir jis paaukojo ne vieną laisvą valandą bei savo kuklias santaupas? Ar vertins jo triušą tie, kurių sąmonę jau apniko raudonasis maras? Kol kas jis vežasi tik mažą savo ir kitų tėvynainių mokslinių, meninių, literatūrinių studijų dalį, kad supažindintų tautą su pasaulinės kultūros lobiais, kad per pažinimą, mokyklą, draugijas grąžintų jai tikrąjį veidą.

Lėktuvas jau leidžiasi. Kokia tu, mano gimtoji žeme? Ar tokios pat sraunios tavo upės, tokie pat žali pušynai, tokios pat artojų dainos?

Oro uoste niekas jo nepasitinka nei su gėlėmis, nei su džiaugsmo ašaromis. Ką daryti? Užsiregistruoti muitinėje, pasiimti bagažą ir į tėviškę!

CENTRAL

Heating and Air Conditioning Company

24 Hr. Service & Installation

\$ 100.00 OFF - NEW FURNACE

\$100.00 OFF - NEW AIR CONDITIONER

10 % OFF - ANY SERVICE CALL

Call now: 1-216-731-9400

JURGINĖS PADANGĖJE

Gerardas Juškėnas

GEGUŽĖS MĖNESIO SAVANORĖ

Daugelį žmonių, kurie atvyksta į Šv. Jurgio parapijos Šalpos centrą, visados su giedria šypsena pasitinka Jurginės gegužės mėnesio savanorė. Kai reikia skalbti bažnytinius užtiesalus, ši savanorė tai atlieka. Pernai parapija prarado vargonininkę. Uoli parapijietė pradėjo mokytis

groti bažnyčios vargonais. Nuo pernykščio rudens ji groja savaitgalio Mišioms ir atsisako imti bet kokią atlyginimą už savo paslaugas parapijai.

Su malonumu pranešame, kad gegužės mėnesio Šv. Jurgio parapijos savanorė tapo Marija Ežerskytė-Hudgins. Mes jaučiame, kad esame daug geresnė Parapija jos nuoširdžiai teikiamų paslaugų dėka. Ger.J.

PRISIMINIMO DIENA

Gegužės 25 d., pirmadienį, ir Šv. Jurgio parapija švęs Prisiminimo dieną. Iškilmės prasidės 8:30 val. ryto klebonijos sode. Jas praves parapijos Katalikų Karo Veteranų 613-asis postas. Po šių apei-

gų, 9 val. ryto bažnyčioje bus aukojamos Mišios. Po jų seks pusryčiai parapijos salėje. Visus parapijiečius ir parapijos svečius kviečiame dalyvauti šiame minėjime. Pagerbkime tuos, kurie žuvo krašto tarnyboje ir kovose už laisvę.

Ger.J.

1999 METŲ MIŠIOS

Šv. Jurgio parapijoje pradamas 1999 m. Mišių tvarkaraštis. Organizacijos ir tie asmenys, kurie turi specialias 1999 m. Mišių intencijas, turėtų apie tai pranešti klebonijai iki šio mėnesio pabaigos.

Dar yra laisvų datų šių metų Mišioms. Nedelskite pranešti jūsų pageidaujamas Mišių dienas. Ger.J.

ĮVAIRENYBĖS

ARCHYVAI POŽEMIUOSE

Per metų metus Lake apskrityje prisirinko daug istorinių dokumentų, kuriuos reikia saugoti. Painsville mieste Lake apskrities įstaigose tam nėra vietos. Apskrities registratorius, išdininkas ir teismo sekretorius rado archyvams saugią vietą – kalkių kasyklų požemius, Pennsylvania valstijos kalnuose. The National Underground Storage b-vė prie Boyers, PA. netoli Slippery Rock State universiteto, tvarko 1,000 akrų kalnų požemiuose. Ten yra 34 mylios kelių ir 1,000 dirbančių tarnautojų. Tuose požemiuose savo archyvus laiko JAV Kongreso biblioteka, Federaliniai archyvai ir Socialinio draudimo administracija. Lake apskrities registratoriaus G.T. Kent žiniomis apskrities archyvų saugojimas tuose požemiuose per metus kainuoja \$3,630. Šiuo metu archyvams naudojamas tik penktadalio kasyklų požemių plotas.

Ger.J.

BERLYNO ORO TILTAS

Prieš 50 metų Europoje prasidėjo nepamirštamasis Berlyno oro tiltas: Berlin Airlift. Stalinui pradėjus negailestingą šaltąjį karą, amerikiečiai su sąjungininkais nusprendė gelbėti Vakarų Berlyno gyventojus, lėktuvais pristatydami jiems maistą, kurą, aprangą ir vaistus. Tos kampanijos dalyviai iš pradžių net patys netikėjo, kad jiems pavyks išgelbėti 2 milijonus berlyniečių nuo pražuties.

Rusų blokada užtruko 15

mėnesių. Su nuostaba berlyniečiai stebėjo dieną naktį iš vakarų atskrendančius lėktuvus. Per 464 dienas per maždaug 250,000 skrydžių į Berlyną buvo atgabenta virš 2-jų milijonų tonų krovinių. Lėktuvai nusileisdavo kas tris minutes.

Prisimenu, kaip mes pabėgėlių stovyklose vakarų Europoje dažnai juokaudavome apie "Dėdės Trumeno pyragus". Tas dėdė buvo JAV prezidentas Harry S. Truman, kuris išgelbėjo berlyniečius nuo pražuties. Rusai su 30 karinių divizijų buvo atkirte

Berlyno miestą nuo vakarų. Jie bandė priversti vakarų sąjungininkus pasitraukti iš to miesto. Tačiau užsispyrėlis generolas Lucius Clay, JAV karinių pajėgų vadas, nieko neklausdamas įsakė lėktuvais gabenti išteklius į Berlyną. Tai neapsiėjo be aukų. Avarijų metu žuvo 31 amerikietis. Vieni lėktuvai nepataikė nusileisti, o kiti tarpusavyje susidūrė žemėje.

1949 m. gegužės 12 d. sovietai prisipažino pralaimėjimą ir nutraukė Berlyno blokadą. Ger.J.

Pavasario gražuolės (Spring beauties – Claytonia virginica)
G. Juškėno nuotr.

A. a. Vladas Bacevičius prie savo skautiško kioskų Kaziuko mugėje.
J. Jasaičio nuotr.

1998 m. gegužės 16 d. Cleveland, Ohio

A.†A.

v.s. VLADAS BACEVIČIUS

padėjo paskutinį savo skautiško gyvenimo kelio ženklą ir išėjo Namo. Lietuvoje liko jo liūdinti sesuo GENĖ BRILINKEVIČIENĖ ir kiti giminės. Išeivijoje paliko visa savo mirusio Brolio VLADO liūdinti lietuviškoji skautija.

Gegužės 20 d., po Prisikėlimo Mišių Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos šventovėje, v.s. Vladas Bacevičius palaidotas Visų Sielų kapinėse.

Paskutine žemiška savo mirusio brolio kelione rūpinosi v.s. Remigijus Belzinskas, s. Vytautas Staškus, s. kun. Gediminas Kijauskas, S.J. ir visa Cleveland lietuvių skautija.

Pranešdami šią liūdną žinią visoms savo sesėms ir broliams bei visai lietuvių visuomenei, mes taip pat dalinamės tuo gražiu ir prasmingu skautiško gyvenimo pavyzdžiu, kurį mums paliko mūsų mielas brolis Vladas. Jis čia darbavosi visomis savo jėgomis, idant vieną dieną galėtų vertai užbaigti žemės kelionę savo vyriausiojo Brolio Kristaus akivaizdoje.

Cleveland, OH lietuvių skautija

A.†A.

ONĄ JUODVALKIENĘ

Aukščiausiam pašaukus pas save, jos vyrui žurnalistui ANTANUI, dukrai poetei EGLEI su žentu HENRYK, sūnui UOSIUI su šeima ir visiems likusiems giminėms reiškiamo giliai ir nuoširdžiai užuojautą.

Jada ir Vytautas Girniai
Vanda ir Vaclovas Mažeikai
Irena ir Petras Vėbrai

A.†A.

ONAI JUODVALKIENEI

Amžinybėn iškeliauvus, jos vyrą – buv. Korpl Neo-Lithuania vyr. valdybos pirmininką ANTANĄ JUODVALKĮ, dukrą kolegę poetę EGLĘ su žentu HENRYK, sūnų kolegą UOSĮ su šeima ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Korpl Neo-Lithuania
vyr. valdyba

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

- GEGUŽĖS 25 d. 8:30 v. ryto – Memorial Day: apeigos, šv. Mišios, pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.
- GEGUŽĖS 30-31 d. – Atėitininkų šeimos šventė Dievo Motinos parapijos patalpose. Šeštadienį – Bostono vyrų seksteto koncertas, sekmadienį – šv. Mišios ir akademija.
- BIRŽELIO 14 d. – Baltijiečių tragiškojo birželio minėjimas – šv. Jurgio parapijoje.
- LIEPOS 19 d. 11:30 ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šios parapijos sodyboje.
- RUGPJŪČIO 9 d., sekmadienį – "Dirvos" savaitraščio ir "Vilties" draugijos gegužinė.
- SPALIO 8-11 d. d. – JAV LB Tarybos sesija.
- SPALIO 10 d. – Baltijiečių draugystės vakaras. Rengia Klyvlendo (Cleveland, OH) baltijiečių komitetas.
- SPALIO 17 d., šeštadienį, Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje koncertuos Lietuvos partizanų ansamblis "Girios aidai".
- SPALIO 24 d. 7 v. v. – "Exultate" choro rudens pokylis – Dievo Motinos parapijos Didžiojoje salėje.
- LAPKRIČIO 7 d. – LB Klyvlendo (Cleveland, OH) apylinkė rengia "Lietuvių dienas".
- LAPKRIČIO 15 d. – nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.
- LAPKRIČIO 21 d. – Lietuvių namuose Klyvlendo ramovėnai rengia Lietuvos kariuomenės atkūrimo 80-mečio minėjimą.
- GRUODŽIO 19-20 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.
- GRUODŽIO 24 d. 9:30 – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.
- GRUODŽIO 31 d. – Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių namuose.

MOKSLO METŲ UŽBAIGTUVĖS

Vilija Klimienė

Gegužės 16 d. į Dievo Motinos parapijos salę susirinko gražus būrys Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos ir "Švyturio" kursų mokinių, jų tėvų ir senelių. Turėjome progą pasidžiaugti 32-ąja šios lituanistinės mokyklos abiturientų laida.

Kęstutis Civinskas tėvų komiteto vardu pasveikino susirinkusius ir pristatė šių metų laidos abiturientus. Tai: Algis Aukštuolis, Lina Beržinskaitė, Vaiva Bučmytė, Gintas Civinskas, Vaiva Laniauskaitė, Teresė Paškonytė, Vytautas Vaitkus. Šie mokiniai, pasirašę į Abiturientų knygą ir gavę atestatus, pasidalino su svečiais keletu prisimini-

mu iš ilgų mokslo metų. Jie šiltai padėkojo mokytojui Dr. Živilei Vaitkienei.

Svečiams buvo pristatyti pažangiausi mokiniai iš kitų aštuonių skyrių. Paminėti ir tie mokiniai, kurie nepraleido pamokų arba laimėjo knygų skaitymo konkurse bei LB Švietimo Tarybos surengtuose rašinių bei piešinių konkursuose. Šeštojo-septintojo skyriaus mokiniai, kurie per pastaruosius metus skaitė knygą "Leave Your Tears in Moscow", pasidžiaugė knygų autorės Barbaros Armonienės dalyvavimu mokslo metų pabaigtuvėse. Išreikšdami savo padėką, jie įteikė autorėi gėlių puokštę.

"Švyturio" kursų vedėjos – Eglė Laniauskienė ir Rasa Šilkaitienė svečiams pristatė jų dalyvius ir trumpai papasakojo apie mokslo metų darbus. Šv. Kazimiero lituanistinei mokyklai LB auką įteikė Dr. Raimundas Šilkaitis. Buvo šiltai padėkota mokytojoms, bibliotekos vedėjams, tėvų komitetui. Ilgus metus išdirbusioms mokytojoms – Teresei Beržinskienei, Vidai Žiedonytei ir Ritai Kliorienei, kurios kitą rudenį į lietuvišką mokyklą jau nebesugrįš, buvo skirta speciali padėka.

Pagiedojus "Lietuva brangi", svečiai pakviesti į svetainę pasivaikinti tėvų komiteto surengtoje kavutėje.

"Klumpės" kapelos nariai apsilankė Klyvlendo lietuviškoje mokykloje. Viduryje – 8-ojo skyriaus vadovė, dr. Živilė Vaitkienė.

J. Jasiučio nuotr.

"Pirmąją Komuniją priėmė šie vaikučiai: M. Halla, V. Idzelis, Agnė ir Lina Majorovaitės, N. Pollok ir K. Sušinskaitė, – ant šios nuotraukos užrašė a.a. V. Bacevičius. – Nuotraukoje: vaikučiai su kun. G. Kijausku SJ ir tėveliais.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Born To Travel

Rita Staškutė-Žvirblienė

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1998

Skrydžiai į Vilnių – geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis.

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

DIRVA

JUOKO STRĖLĖS

K. Balauginas

Vienintelis rūpestis

Jucaitienė buvo praktiška ir išradinga, tiesiog auksinių rankų moteris. Turėjo visada įrankių dėžę ir žinojo, kaip jais naudotis. Pati dažydavo kambarius, pataisydavo virtuvės vandens čiaupus, mokėdavo elgtis su elektriniais įrenginiais. Pati juos ir pasitaisydavo. Todėl Jucaitis ir prasitarė bičiuliui.

– Aš tik vieno bijau, kad Verutė kur nors nenukištų savo įrankių dėžutės.

Profesinis sumišimas

Sako, kad radijo diktoriai ir komentatoriai turi būti labai atidūs bei pasižymintys greita orientacija. Ilgametis radijo komentatorius pasakoja baisų sapną savo bičiuliui:

– Rodos, sėdžiu prie mikrofono su labai gražia blondine – LB vadove ir perduodu pasikalbėjimą su ja. Staiga užgęsta šviesa ir radijas ne-

beveikia. Bėga valandos, o aš net nežinau, nuo ko pradėti...

Profesionali baimė

Įžymus skyrybų advokatas dažnai pašoka sapne, susapnuodamas košmarišką sapną: jis grįžta namo, o žmona jam įteikia skyrybų popierius...

Išpažintis

Parapijietis per išpažintį giriasi kunigui, kad visą amžių buvęs pavyzdingas ir gyvenęs pagal visus tikėjimo reikalavimus, uoliai vykdęs visus įsakymus. Kunigas jį pertraukia:

– Ar esi tikrai ištrikinęs, kad toks esi?

– O, taip – atsako žmogus.

– O ar artimo neskriaudei, ar skolas sąžiningai grąžinai?

– Atsiprašau, čia jau nebe tikėjimo, bet banko reikalas.

A.a. Vladas Bacevičius su skautais Kaziuko mugėje. V. Bučmienės nuotr.

DAUGIAKULTŪRINĖ DIENA

Pranešimas iš Ohio valstijos gubernatoriaus įstaigos

Ohio valstijos gubernatorius George V. Voinovich rugpjūčio 16 d., sekmadienį, skelbia **Daugiakultūrinę dieną**. Ji vyks Ohio mugės metu. Jau šeštus metus šioje šventėje galime susipažinti su turtinga įvairių tautų kultūra, Ohio etninių bendruomenių tradicijomis ir papročiais. Šventėje dalyvaus daug meninių grupių iš įvairių Ohio valstijos vietovių. Jos šiais metais atliks savo programas

paviljono scenoje, kuri bus įrengta prie pietinio Parodų rūmų (Expo Center) galo. Ten visą dieną vyks įvairūs pasirodymai. Įėjimas į Daugiakultūrinės dienos šventę – nemokamas. Bilietą reikės pirkti tik į Ohio mugę.

Grupės, norinčios dalyvauti šios šventės programoje, turi užpildyti registracinę anketą. Ją galite gauti gubernatoriaus įstaigoje. Kreipkitės į August B. Pust tel. 614-

644-0896. Kadangi Ohio valstijoje tautinių meno grupių yra gana daug, todėl norinčių dalyvauti skaičius ribojamas. Grupės atrinks specialią komisiją, kurią sudarys meno profesionalai ir mugės rengėjai. Norintieji išsamiau sužinoti apie Ohio mugę, galite kreiptis į valstijos turizmo įstaigą tel. 1-800-BUCKEYE.

Vertė Henrikas Stasas

ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE

Lituanistinės mokyklos mokytoja, "Vilties" draugijos valdybos narė Vilija Klimienė – su mažaisiais mokinukais.

A. a. Vladas Bacevičiaus nuotr.

TRISDEŠIMT ŠEŠTASIS

"Dirvos" novelės konkursas Skiriamos DVI PREMIJOS:

pirmoji – 500 dolerių,

antroji – 300 dolerių,

iš **A.†A. SIMO KAŠELIONIO**

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania
vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą, turinį ir pobūdį.

Laikas: Paskutinė rankraščių įteikimo data 1998 metų rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

**Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191**

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant priedamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service
481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 **481-6677**

**Paskolos namų remontui nuo 7%
Del smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI**

Prieš perkant naują mašiną – pasiteiraukite TAUPOJE
Naujom mašinom – nuo 7.0% Naudotom mašinom – nuo 8.5%

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000